

EKONOMISTI OB OSNUTKU ZAKONA O UNIVERZI

Čas sprejemanja fakultetnih statutov se naglo približuje. Pred nedavnim je izvršni svet sprejel osnutek republiškega zakona o univerzi, ki bo univerzitetnim statutom dal temelj za sestavo fakultetnih statutov. Tudi študentje pozicijamo po svojih močeh doprinesti kar najboljšim rešitvam študija na univerzi ter živo spremljamo vse novosti s tega področja. Zaradi aktualnosti vprašani smo vprašali naša predstavnik v družbenih organih tov. Vojška in Silišga za mnenje o vsebini, kaj zakon hoče doseči in naloge, ki so pred vsemi zlasti za ureditev naših »domačih« razmer na ekonomskem oddelku PEF.

V razvoj naše univerze po vojni smo se tako vživeli, da je odločitev družbe o potrebi tako radikalne preobnove našega študija za vse dokaj nenavadna. Sprašujemo se, ali je takšen preokret v sedanjem razvoju produktivnih sil in družbenih odnosov sploh mogoč in upravičen. Vsi smo prepričani, da je potrebno precej sprememb, kar so pokazali tudi zborji volivcev, vendar pa bo potrebno zaradi zakona, ki tako brezkompromisno rešuje vprašanja na univerzi, v marsičem še spreminjati naziranj.

Vse dosedanje diskusije, so bile takorekoč variacije na današnje stanje in polizkušale pokazati in popraviti nepravilnosti v konkretni situaciji. Vsa dela komisij in zborov volivcev pa so le rahlo nakazale spremembe, ki se bodo morale izvršiti na podlagi koncepcij, ki jih republikanski zakon vsebuje. Vsi prizadežati organi, ki bodo realizirali zakon in tudi mi študentje sami, pa bomo morali prekiniti s tradicionalnimi obnavljanji teh vprašani, sicer bodo besede zakona ostale le na papirju. Prvenstvena naloga bo iskanje in izkristaliziranje, potem pa šele iz subjektivnih momentov, ki so do sedaj bili primarni. Če pomislimo, da bo moral povprečni študent diplomirati na primer na ekonomiji v osmih semestrih (do sedaj šest do sedem let), pri tem obenem pa dvigniti stvarno kvaliteto diplomantov, postane jasno, da bodo dostopna gledanja za reševanje problematike postala popolnoma neuporabna.

Družba nam daje sredstva in s tem nam omogoča študij. Ker študiramo za družbo, je upravičena da postavlja meje in zahteve. Z uveljavitvijo novega statuta bo morala nastati radikalna preokretnica v celotnem sistemu študija na univerzi in naši fakulteti, kar pomeni, da se bomo morali otestati raznih že tradicionalnih gledanj o potrebi splošne izobrazbe ekonomista na vseh področjih. Vseh posledic, ki jih bo imel zakon za našo fakulteto, ni mogoče predvideti, jasno pa je, da bo pomenil konec raznim kompromisarskim izjavam v zvezi s sistemom študija, posebno programov, v zvezi s predavanji, seminarji in vajami ter učbeniki.

Vsebinsko zakona je razumeti tako, da si družba hoče zagotoviti kadre, torej, da bodo študentje študirali zanj in ne za fakulteto ali celo za posamezne profesorje. Profesor ima odločilno vlogo kot ekspert za posamezne panoge ali področje, kolektivni pa za družbo pa določa, kaj mora študent obvladati iz posameznega predmeta oziroma lik bodočega strokovnjaka. S tem postane jasno, da bodo v bodoče pred študenti in profesorji mnogo večje naloge kot do sedaj. Zaradi tega bo morala družba povprečnemu študentu zagotoviti toliko sredstev, da bo lahko nemoteno študiral. Profesorji pa bodo morali nadoknaditi vse zamujeno v zvezi s sprejemanjem fakultetnih statutov, zlasti temeljito preučiti obseg in vsebino predavanj, zagotoviti učbenike, iz zakona izhaja namreč,

V radio klubu študentsko naselje so dogradili kratkovalovni oddajnik

Ce boste slučajno zavrteli na svojem sprejemniku kazalec na kratkem valu na 40 m, boste morda poleg neprijetnega piskanja telegrafskih oddajnikov zaslišali iz zvočnika: »Tukaj jugoslovanska amaterska postaja YU3CNO...« morda v angleščini, francosini ali pa še v kakem tretjem jeziku. Ker ne poznate amaterskih kračic, se boste zaman spraševali, kje je ta postaja. Lahko vam dam odgovor: YU3CNO je pozivni znak amaterske postaje radiokluba v študentskem naselju. Ni dolgo tega, kar so se prvič »vzdigli« v eter, kot se to imenuje v amaterskem žargonu, ali po naše, ko so se prvič oglašili na kratkovalovnem področju.

Radioklub »Studentovsko naselje« ima dve sekciji: sprejemno in predajno-oddajno. V okviru prve so tečajni in to začetniški »A« in nadaljevalni »B« tečaj. Sprejemno-oddajna ali kratko PP sekcija, pa si je postavila za nalogo dograditev oddajnika. V njenem okviru so bili telegrafski tečajni, v telegrafskih tečajih, si je pridobil poleg znanja Morsejeve abecede še osnove iz znanja amaterskih kračic, mednarodnih kračic in se izuril v tehniki vzpostavljanja radijske zveze. Največji zaslug pri tem, da je bil oddajnik dograjen do dolžnega roka, ima član kluba tov. Komavec Aleš, ki je navdušen radioamater in je

da bodo morali nekateri profesorji radikalno spremeniti odnos do svoje pedagoške vloge ter študentom posredovati zares nujne in aktualne elemente in probleme s svojega področja. S prehodom na seminarje, zlasti vaje, ki bodo morale obravnavati živo in aktualno problematiko in s kvalitativni predavanji bodo v veliki meri odstranjene pritožbe o neobiskovanju predavanj in vaj. Odpadlo bo tudi pisanje učbenikov zgolj odvisno od profesorjeve dobre volje ter se spremenilo v družbeno nujnost, sicer bodo besede zakona o vseh vprašanih ostale le črke na papirju.

Smatramo, da je sedaj nastopil skrajni čas, da začnejo vsi zainteresirani faktorji na in izven fakultete obravnavati probleme študija. Nebistvenosti, balasta in anomalije se pri nas še mnogo predava. Teza, da je vsak predmet najvažnejši, je neobhodna za formiranje lika ekonomistov v sedanjem ali reduiranem obsegu, se bo morala nujno umakniti tehni, družbeni preloji o važnosti predmetov, kadar žel razvijati v okviru predavanj izključno znanstvene teze, naj stori to v okviru inštitutov in znanstvenih publikacij, študentje pa smo prišli na fakulteto zato, da se usposobimo za poklic ekonomista-praktika. Ni naš namen, da bi zagovarjali vzajajne praktikostov, ali opozarjali teoretičnemu izobraževanju na fakulteti, ugotovljamo samo dejstvo, ki je danes po svetu popolnoma jasno, da univerza ne more biti sama sebi namen.

Z novim zakonom bo postal oddelček zopet samostojna fakulteta, od česar pričakujemo študentje več pozitivnih rezultatov. Predvsem v lastnem fakultetnem svetu, ki se bo brez dvoma moral bolj zanimati zlasti za študentsko problematiko razen tega urediti statut in reševati tekoče težave študija ter oblikovati liko ekonomista.

Čas, ki ga osnutek zakona za rešitev teh vprašanih predvideva, je navidezno zelo kratek (šest mesecev po objavi zakona), v resnici pa je zelo dolg, saj je že zvezni zakon pred tremi leti jasno opozoril, da bo do tega nujno prišlo. Družba potrebuje ekonomiste v starih letih in tej zahtevi se moramo prilagoditi vsi.

Če boste slučajno zavrteli na svojem sprejemniku kazalec na kratkem valu na 40 m, boste morda poleg neprijetnega piskanja telegrafskih oddajnikov zaslišali iz zvočnika: »Tukaj jugoslovanska amaterska postaja YU3CNO...« morda v angleščini, francosini ali pa še v kakem tretjem jeziku. Ker ne poznate amaterskih kračic, se boste zaman spraševali, kje je ta postaja. Lahko vam dam odgovor: YU3CNO je pozivni znak amaterske postaje radiokluba v študentskem naselju. Ni dolgo tega, kar so se prvič »vzdigli« v eter, kot se to imenuje v amaterskem žargonu, ali po naše, ko so se prvič oglašili na kratkovalovnem področju.

Čas, ki ga osnutek zakona za rešitev teh vprašanih predvideva, je navidezno zelo kratek (šest mesecev po objavi zakona), v resnici pa je zelo dolg, saj je že zvezni zakon pred tremi leti jasno opozoril, da bo do tega nujno prišlo. Družba potrebuje ekonomiste v starih letih in tej zahtevi se moramo prilagoditi vsi.

Če boste slučajno zavrteli na svojem sprejemniku kazalec na kratkem valu na 40 m, boste morda poleg neprijetnega piskanja telegrafskih oddajnikov zaslišali iz zvočnika: »Tukaj jugoslovanska amaterska postaja YU3CNO...« morda v angleščini, francosini ali pa še v kakem tretjem jeziku. Ker ne poznate amaterskih kračic, se boste zaman spraševali, kje je ta postaja. Lahko vam dam odgovor: YU3CNO je pozivni znak amaterske postaje radiokluba v študentskem naselju. Ni dolgo tega, kar so se prvič »vzdigli« v eter, kot se to imenuje v amaterskem žargonu, ali po naše, ko so se prvič oglašili na kratkovalovnem področju.

Če boste slučajno zavrteli na svojem sprejemniku kazalec na kratkem valu na 40 m, boste morda poleg neprijetnega piskanja telegrafskih oddajnikov zaslišali iz zvočnika: »Tukaj jugoslovanska amaterska postaja YU3CNO...« morda v angleščini, francosini ali pa še v kakem tretjem jeziku. Ker ne poznate amaterskih kračic, se boste zaman spraševali, kje je ta postaja. Lahko vam dam odgovor: YU3CNO je pozivni znak amaterske postaje radiokluba v študentskem naselju. Ni dolgo tega, kar so se prvič »vzdigli« v eter, kot se to imenuje v amaterskem žargonu, ali po naše, ko so se prvič oglašili na kratkovalovnem področju.

Če boste slučajno zavrteli na svojem sprejemniku kazalec na kratkem valu na 40 m, boste morda poleg neprijetnega piskanja telegrafskih oddajnikov zaslišali iz zvočnika: »Tukaj jugoslovanska amaterska postaja YU3CNO...« morda v angleščini, francosini ali pa še v kakem tretjem jeziku. Ker ne poznate amaterskih kračic, se boste zaman spraševali, kje je ta postaja. Lahko vam dam odgovor: YU3CNO je pozivni znak amaterske postaje radiokluba v študentskem naselju. Ni dolgo tega, kar so se prvič »vzdigli« v eter, kot se to imenuje v amaterskem žargonu, ali po naše, ko so se prvič oglašili na kratkovalovnem področju.

Če boste slučajno zavrteli na svojem sprejemniku kazalec na kratkem valu na 40 m, boste morda poleg neprijetnega piskanja telegrafskih oddajnikov zaslišali iz zvočnika: »Tukaj jugoslovanska amaterska postaja YU3CNO...« morda v angleščini, francosini ali pa še v kakem tretjem jeziku. Ker ne poznate amaterskih kračic, se boste zaman spraševali, kje je ta postaja. Lahko vam dam odgovor: YU3CNO je pozivni znak amaterske postaje radiokluba v študentskem naselju. Ni dolgo tega, kar so se prvič »vzdigli« v eter, kot se to imenuje v amaterskem žargonu, ali po naše, ko so se prvič oglašili na kratkovalovnem področju.

Prejšnji teden je bil v Bogradu prvi kongres delavskih svetov, eden najpomembnejših dogodkov za razvoj delavskega samoupravljanja

Pokrajinski klubi v minulem letu

DEJAVNOST pokrajinskih študentskih klubov, ki jih je po petih letih na naši univerzi že dvajset in imajo več ali manj podobne težnje, se je v letošnjem letu še okrepila. Če smo v prejšnjih letih gledali na te klube kot organizacije, ki naj na podeželju vršijo predvsem kulturno-prosvetno vlogo, pomeni letošnje leto v razvoju pokrajinskih študentskih klubov pomembno prelomnico, ne toliko zaradi opravljenega dela, kolikor po občutnih vsebinskih spremembah, ki so jih te organizacije dosegle pri svojem delu. Klubi so se postopoma posvetili predvsem politično-ideološkemu delu, a pri tem niso zanemarjali svojega kulturnega poslanstva. Pomembna je povezanost vodstev s političnimi organizacijami na terenu.

IZ RAZGOVORA Z ANDREJEM MIKLAVČIČEM

Vendar pa ima vsak klub svoje specifične probleme in zato mora kolikor toliko prilagoditi svojo dejavnost potrebam domačega kraja. Pri tem pa se seveda ne smejo zadovoljevati s povprečnimi prireditvami, kajti njihova prva dolžnost je, da prispevajo k napredku in ne stagnaciji kulturnega in družbenega življenja našega podeželja. Zato mora vsaka prireditev, ki jo pripravijo študentje v domačih krajih, pomeniti močno vzpodbudo pri vsestranskem prizadevanju naših ljudi. Práv je, da se klubi iz leta v leto bolj vživljajo v problematiko svojih krajev, jo pomagajo reševati, kajti le

tako bodo postali bedalje bolj upoštevan faktor... DA JE BILO delo bolj smotno, je bila letos pri UO ZSJ formirana komisija za klube, ki je večkrat razpravljala o problemih posameznih pokrajinskih študentskih združenj. Njen glavni namen je bil, da bi koordinirala delo posameznih klubov, jim dajala vzpodbude in priporočala oblike dela, ki so se na terenu že dobro obnesle. V pogovoru s predsednikom te komisije, Andrejem Miklavčičem, smo zvedeli za vrsto problemov posameznih klubov. Obenem pa nam je opisal dejavnost v letošnjem letu, ki se je odražala predvsem pri politično-ideološkem, kulturno-prosvetnem, družbenem in fizikalnem udejstvovanju.

TAKO SO POSAVECI organizirali na gimnazijah in svojih krajih dva marksistična krožka. Dolenjci in Postojncani so se vključili v program CK LMS in predavajo mladinskim aktivnim. Kranjsko akademsko društvo vodi v Kranju Ljudsko in Mladinsko univerzo. Notranjci so s sodelovanjem mladince organizirali dva festivala. Goriški klub je imel številna predavanja v svojem okraju. V postojnskem klubu je sodeloval preko čezlega leta diskusijski krožek. Korošci so imeli med festivalskimi dnevi razgovore s člani kluba slovenskih koroških študentov na Dunaju in predstavnikih koroških Slovencev. Med letom so klubi prirejali za svoje člane v Ljubljani številna predavanja in povabili sodelovanja predstavnikov okrajev, občin, ljudske poslanice itd. V glavnem so vsi povezani z organizacijami svojih okrajev, predvsem pa z LMS in SZDL. V nekaterih klubih so na novo formalizirali aktivne ZK, ki so vodili in usmerjali politično-ideološko aktivnost svojih organizacij.

VEČJO skrb so posvečali klubi v preteklem študijskem letu prirejanju najrazličnejših proslav, akademij, kvalitetnih koncertov itd. Pomembno je, da z delovanjem nadaljujejo le tiste stalne skupine, ki so dosegle določeno kvaliteto raven že prej. Tradicionalni koroški festival, nastopi pevskih zborov primorskih in koroških študentov. Ob svoji petletnici so Korošci izdali lično publikacijo, izšolali nekaj kinooperaterjev, ki že ves mesec predvajajo kratke in celovečerne kulturne filme po zakonitih krajih. Postojncani so priredili v središčih treh občin akademije ob 23. novembru, v kratkem pa bodo izdali precej obsežen zbornik o življenju ljudi in krajev v pivski dolini. MAK je priredil več akademij in koncertov, čeprav v domačih krajih za njegovo obsežno politično-ideološko delo niso našli dovolj razumevanja pri odločujočih činiteljih. Notranjci so nastopili z igralsko skupino. Uspešni trboveljski festival in okrajni festival na Primorskem, Akademije in kulturni večeri v Domžalah, Kranju, Kopru, Novi Gorici itd. Umetniške razstave... Razveseljivo je, da so bile vse prireditve dobro pripravljene in kvalitetne.

SOCIALNO - EKONOMSKA vprašanja so bila v glavnem zadovoljivo rešena. Klubi imajo svoje predstavnike v štipendijskih komisijah. Posvetili bodo morali več pozornosti sprejemanju novincev v študentske domove. Sportniki bodo morali več prispevati k širjenju množične telesne kulture v domačih krajih. Letošnje prvenstvo pokrajinskih študentskih klubov, ki so ga organizirali Prekmurci in Prileki ob podpori UO, je pokazalo veliko množičnost in prav bi bilo, če bi pripravili tekmovanja še v drugih panogah.

NEKATERI klubi so v preteklem letu znatno napredovali predvsem s tem, ko so vključili nekaj nedelavnih členov in utrdili vodstva ter izdelali podrobne delovne programe. Predvsem se je letošnje leto bolj izkristalizirala delovna koncepcija klubov, vendar razmere kažejo, da je nujno urediti status klubov. O tem so razpravljali tudi na jesenskem kongresu ZSJ v Beogradu, kjer so bili nekateri delegati mnenja, da jim je treba priznati status združenj. Kaže pa, da bo treba v prihodnje o tem še temeljito razmisлити in najti način, ki bo najbolj ustrezen klubom, ki smo jih doslej večkrat tretirali kot lokalistične študentske organizacije, ki naj bi imele svojo besedo samo na »terenu.« Tudi je težko za vse klube uvesti povsem enotne oblike, ker mora reševati vsak svojo problematiko predvsem v domačem okolju. Tako na primer nekateri klubi delajo med študijskim letom, drugi pa med počitnicami.

PO SVOJI dejavnosti prednjačita koroški in postojnski klub, kajti oba se močno zavzemata za to, da bi čimveč prispevala za razvoj domačih krajev s kvalitetnimi prireditvami. Pa tudi Jurčičev klub je precej napredoval, saj je bil do lanskega leta popolnoma nedelaven, zdaj pa se že močno uveljavlja in namerava izdati zborniki. MAK je klub nerazumevanju v domačih krajih po temeljiti »iskri« resno zagrabil za delo, nasprotno pa so nekateri klubi povsem odpovedali, kot n. pr. blejski, kočevski, triški itd.

SKORAJ vsi klubi se postopno pripravljajo za proslavo oktobrske revolucije, nekateri pa imajo obširne programe še za počitnice. Študentski klub Vrhnice, ki je bil ustanovljen šele letos, bo imel svojo delovno brigado, drugi pa se bodo povezali z OK mladine in prevzeli vodstva brigad.

Korošci nameravajo na povabilo slovenskih študentov na Dunaju gostovati s svojo filmsko in kulturno skupino po zamajski Koroški.

TAKO SMO le v glavnem pregledali delo in problematiko klubov v preteklem študijskem letu, vendar bi moral v bodoče naš študentski tisk več pisati o njih, če bomo hoteli spoznati vse težave, ki jih iz leta v leto premagujejo študentje v domačih krajih.

Drago Vobovnik

Nekaj pripomb

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z intenzivnejšim študijem bo študent prisiljen, da pusti postransko zaposlitev, bodisi redno ali honorarno, s katero se želi. Poiskati bo moral štipendijo ali pustiti študij. Zato bi bilo treba tudi obenem s pričetkom novega režima študija zagotoviti tudi boljše kontrole štipendiranja, povečati štipendijske sklade ter — s strani naše študentske organizacije — zagotoviti nova sredstva za študentsko samopomoč ter zaostriti kriterij pri podeljevanju pomoči. Potrebno bo tudi pazljivo preučiti možnosti bivanja v študentskih domovih ter to omogočiti res najboljšim in najpotrebnejšim študentom.

S tem, da bo študij skrajšan, bo dosežen dvojni rezultat: prihranjena bodo precejšnja sredstva, družba pa bo hitreje dobila nepotrebne strokovnjake. Menimo, da bi bilo na račun prihranjenih sredstev treba odstraniti tudi nadaljnje ovire krajevanja študija — poskrbeti bi bilo treba za izdajo učbenikov, skript in drugih učnih pripomočkov, za direktniji pouk, razširiti materialno bazo študija ter urediti pomanjkanje učnega osebja (univerzitetnih učiteljev in sodelavcev). Le na ta način, da se odstranijo vsi vzroki, ki prekomerno podaljšujejo študij, bo mogoče govoriti o njegovem resničnem skrajšanju.

LETOŠNI MLADINSKI SEMINARJI

CK LMS prireja tudi letos »odprte« mladinske seminarje. Seminarji bodo v renovirani in modernizirani mladinski dom v Bohinju. Odprti seminarji so namenjeni vsem mladim ljudem (ne glede na funkcijo v organizaciji) ki se žele globlje seznaniti s problemi iz naše socialistične izgradnje oziroma s področja mednarodnega socializma.

Vodstvo seminarja bo poskrbelo tudi za prijetno razvedrilo. Slikovita okolica in bližnje jezero pa nudijo obilo možnosti za sprehode in izlete, kopanje in vožnje s čolni. Udeleženci bodo imeli v domu na razpolago bogato knjižnico in čitalnico, kino in razne družabne igre. Na vsak seminar bodo sprejeli 60 mladincev.

Seminarji bodo meseca julija in avgusta. Kakor prejšnja leta tako se bo tudi letos udeležilo seminarjev precej študentov ljubljanske univerze. M. Erbešnik

Brez črnih očal

melodično srbske narodne pesmi. »Oprostite, prosim... Imam avto.«

Postati sva nemirni in slabe volje. Nekaj nama pri vsem tem ni ugajalo. Umirili sva se šele, ko nama je streežnik povedal, da v Beogradu še ni udomačena navada, da bi prišle ženske same v lokal. Vedel je celo, da smo v Ljubljani v tem oziru enakovrnost med spoloma bolj dosledno izvedli. Se je mogoče motiti?

Kljub vsemu sva se s prijateljico potutili kot dve »miniaturni« opornici, ko sva še isti večer sišali kar dva »oprostite«. Prijateljico je zlasti želil neizogibni dostavek »Imamo avto.« Tako se je zgodilo, da je za hip pozabila na pravila vljudnosti, ki so mimogrede povedala, tako »privržena, in nejevoljno vzklila: »

»Če jih imate tudi deset, pojdi te vragu! Vse kaže, da je »eksplozija nevljudnosti« učinkovala, ker je takoj nato nam stopilo premirje. V strahu pred novo »agresivno« njeno jezo, sem jo skušala potolažiti s specialnim odlomkom iz znane Muntchejeve knjige »San Michele« (Od kod ta asociacija si ne znanja v razložiti) v katerem opisuje kako Italijani na Capriju v Grmovju skrivaj nastavlajo nič hudoga slučajem pticam imancine.

»Kaj pa so druga ta 'kola' kot sodobne limonice? Je prijateljica trdo pribila in ves moj trud je bil zastoj. K sreči je orkester ravno tedaj zaigral priljubljeno pesem »Ciganski tabore«. Še sedaj vidim pred seboj temolosega pevca Ljuba, kako je v zaslanjenju očmi prepeval: »Oj život ciganska...«

● Civiliziran svet je že nevaren

Z avtostopom v Beograd? Kaj ste znoreli? Saj ne greste sami, lažeti!

Vprašanja in obsej so kar deževali. S prijateljico sva začudeno ugotovljali, da je tudi civiliziran svet za nekatero še vedno poln nekakšnih razbojnikov — amaterjev in različnih drugih nevarnosti, ki prelijajo predvsem šibkemu spolu, kar nikaar ne more biti prav. Se manj pa sva razumeli tiste, ki so naju samo od pete do glave pozorno pogledali, dvomljivo zmigovali z rameni ali se celo malce vzvišeno nasmehnili in oddiši, ne da bi nama želeli sredno pot. Kaj je s temi ljudmi?

● Kaj so tudi študentje lahko konservativni

V Beogradu so se »ljubljanske žaostinke nad civiliziranim svetom« ponovile. Ljubezne študentke, ki sem jih poznala v študentkem domu Vere Blagojevič, kjer sva s prijateljico počeli prenočevali, nama skoraj niso mogte verjeti, da sva res pripotovali z avtostopom iz Ljubljane. Povedale so nama da pri njih nih študentje ne potujejo na ta način. Soterji menda neradi ustavljajo, če pa že ustavijo, prelijo od njih popotniku različne nevarnosti, zlasti še, če je sam. Sploh sem podobna mnenja v Beogradu

● Pod bežečo streho

Sreča je bila dobre volje. Deset minut tekanja in že naju je svetlosivi opel odpeljal po Dolenjski cesti. Trije starejši sopotniki, prijeten razgovor ob spranjavni motorja in prvi del »stvegane pustolovščine« je bil zaključen. Niti grozečih voljših tolv v termih kočevskih gozdovih si ne bi drznila obdoližiti slabih namosov.

V Zagrebu nama je nekoliko grozilo hladen veter pa še ta zastoj. Pod streho nove moderne benoinske črpalke, ki stoje ob avtostradi Zagreb-Beograd, sva se čutili varni pred vsemi »prijetnimi« iznenađenji, s katerimi je bilo letos v maju nebo tako radodarno. Tudi to pot nisva čakali dolgo.

● Iz popotnega zapisknika

Sedaj lahko z vso upravičenostjo pričakujete izrpen sprehod po Beogradu. Nikar! Dovolite mi, da samo bežno obidem tisto kar običajno polni popotniki.

● Pogled v Madero

»Oprostite gospodični, s prijateljem imava avto. Če želite, lahko gresta z nama. Ne bosta se dolgočasil.«

S prijateljico sva začudeno strmeli v elegantnega gospoda, ki se je nenadoma pojavil, pred najino mizo v Maderl, prijateljem lokalu ob Bulvarju revolucije. Kamar sva šli malo po

PROBLEMI PRAKS...

Preteklo je šolsko leto, zato je prav, da spregovorimo o dejavnosti mednarodnega odbora...

zane na recipročnosti. Tuji študentje, ki prihajajo k nam, so sorazmerno veliko breme našim tovarnam...

gaja, da so mnemija za kandidata vsa enaka — pozitivna — ter tako ni mogoče določiti pri izbiri...

nam je letos uspelo rešiti z organiziranjem delovnih mest v Nemčiji, Franciji, Švici in Angliji.

KOMISIJA ZA ŠTIKE S TUJINO

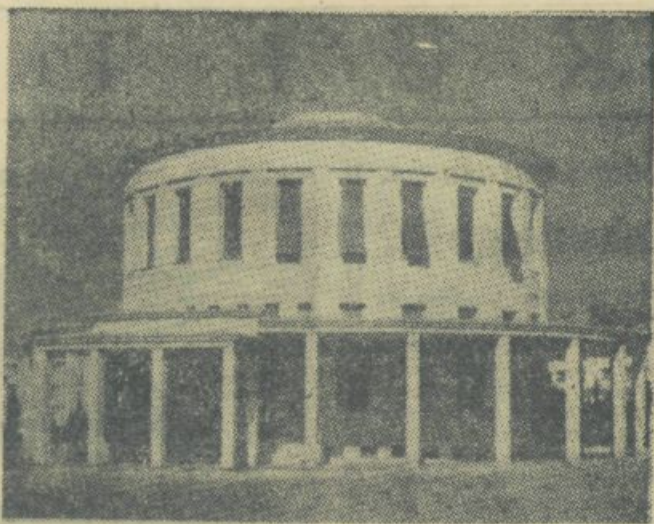
Glavne zmožnosti tega oddelka so sodelovanje z vsemi prednimi študentskimi unijami po svetu...

cijami v Varšavi, Strasbourgu, Lundu, Parizu, Napoliu, Bologni, Hamburgu in Berlinu.

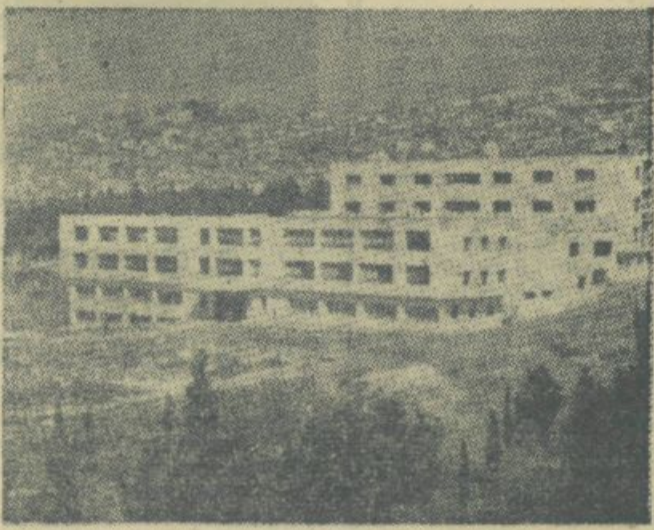
V mesecu aprilu tega leta smo organizirali študentski festival najprej v Strasbourgu nato pa v Ljubljani...

KLUB OZN

Delo na tem področju je v preteklem letu zelo nazadovalo. Opravičilo, da je delo tega kluba vodil kolega, ki nima potrebnih izkušenj...

Grški študenti so postali letos poznani po vsem svetu posebno zaradi svojih spontanih manifestacij za osvoboditev Cipra...

Za mnoge naše študente je mednarodni odbor potovalnemu uradu podobna ustanova, ki se ukvarja z izdajanjem priporočil študentom za odhod na prakse...

reflektantov. Zato moramo izbrati med seboj najboljše. Samo v tem pogledu soglasamo s piscom članka, ki sem ga omenil na začetku...

potrebne kvalitete, pa svojih previc ne morejo uveljaviti. Mi moramo ustreči predvsem zahtevam teh tovaršev. To nas je tudi vodilo pri sklepu, da privatnih praks, ki so vezane na določena imena, ne upoštevamo...

na zapadu. Zato organiziramo letos že III. mednarodno študentsko srečanje. Velik odziv v preteklem letu nam je pokazal, da so taka srečanja koristna.

Tone Nedog

DELO SEKCIJ

Z lanskoletnega študentskega srečanja v Ljubljani

vpripranje. Praksa v inozemstvu je vezana z materialnimi težavami, ki jih nosi predvsem organizacija, po drugi strani pa s koristimi, katere občutijo posamezniki.

ni, poleg tega pa žrtvujejo ves svoj prosti čas delu v organizaciji, ali na drugih področjih naše družbene dejavnosti.

Po številu članov in po po številu letno zamenjanih mest je najmočnejša sekcija IFMSA — to je mednarodna organizacija za izmenjavo strokovnih praks, eksterkurzij in strokovne literature za medicince.

Zamenjujejo letno okrog 50 praktikanških mest. Te dni se je zadržal v Ljubljani generalni sekretar IAESTE in se je pohvalil izrazil o delu te organizacije v Jugoslaviji.

lu bi morali po svoji vrtnitvi obkirne poročati in to v obliki predavanj, seminarjev in diskusijskih večerov. Praksa se ne sme nehati s suhoparnim poročilom, ki zaide v predale sekci in ki ga nihče več ne pogleda.

menjuje mesta s posameznimi sekcijami v inozemstvu poleg standardnega števila mest, ki jih dobi po jugoslovanskem odboru AIESEC, le da so stroški v zvezi z odhodom na ta mesta skrb posameznika. Naša sekcija je letos delegirala svojega predstavnika na IX. kongres AIESEC v Milano in Rim.

menjuje mesta s posameznimi sekcijami v inozemstvu poleg standardnega števila mest, ki jih dobi po jugoslovanskem odboru AIESEC, le da so stroški v zvezi z odhodom na ta mesta skrb posameznika.

Milan Gregorič

Civilizacija na pohodu

Leto 1921 je prejel znameniti jedrski fizik Albert Einstein Nobelovo nagrado za genialna odkritja na področju atomistike. Vsiljuje se misel, da je imelo Nobelovo odkritje dinamita dokaj slabe posledice kot Einsteinova odkritja, ki tvorijo teoretsko bazo sodobni jedrski fiziki...

Tudi uporaba atomskega jedra je možna z ene strani človeku v slabo z druge strani pa v dobro. Ustvarjalnost se čisto srečuje z uničevalnostjo. Kako blizu sta si lahko, je lepo razvidno prav iz posledic najnovejših odkritij na področju jedrske fizike.

Danes obstaja strah pred novo vojno nevarnostjo, prav tako pa tudi strah pred posledicami preizkusov z uničevalnim atomskim orožjem, saj ti že danes zahtevajo določeno število žrtv. Katastrofalen mehanski, termični in aktinoidni učinek tega genocidnega orožja je znan in ni čudno, če vsak čuteč človek obsoja ne samo atomsko vojno, marveč tudi kakršne koli priprave zanjo.

Naj omenimo, da ima taktično atomsko orožje normalno rušilno moč atomske bombe. Za »taktično« se označuje ono, katero se ne uporablja samo za uničevanje človeških naselbin, ampak tudi za uničevanje trup v borbi na kopnem. Vsaka taktična atomska bomba ali granata ima podobno uničevalno moč kot je imela prva atomska bomba, ki je razrušila Hirošimo.

poznana sredstva, ki bi lahko zaščitila celotno prebivalstvo pred atomsko nevarnostjo.

Z ene strani protestna zborovanja po vsem svetu (Japonska, Indija, Kitajska, Nemčija itd.) proti poskusom z različnimi vrstami atomskega orožja in proti uvedbi atomskega orožja za taktično uporabo, dalje deklaracije uglednih znanstvenikov (Schweizer, Pauling) ali celih skupin (göttingenska deklaracija, deklaracija Svetovne zdravstvene federacije znanstvenih delavcev), številna zasedanja razorožitvenih komisij, organizacija Evratoma, resno razpravljanje komisije Organizacije združenih narodov o mirodnobni uporabi atomske energije v Zenevi in še mnoge druge akcije, vse to je izraz vznemirjenja in iskanja pozitivne rešitve iz kaosa našega atomskega časa.

Ogorčenje je vedno večje, vedno številnejše so resolucije o prepovedi poskusov z atomskim orožjem. Tudi nerodi Jugoslavije so za prepoved vseh škodljivih poskusov in pozdravljamo vsak korak, ki je storjen v smeri njihove prepovedi in razorožitve nasploh.

Poti, ki jih ljudje izbirajo, so odraz njih samih. Od množice faktorjev v ljudeh in izven njih je odvisno, če bodo ustvarjali ali nagnjeni k rušenju, če bodo v sebi cenili ali šibki, dobri ali slabi, altruisti ali egoisti, če bodo cenili obrambo ali napad. Zato v prvi vrsti stremijo danes prizadevanja za tem, da se odstranijo objektivni pogoji, ki ustvarjajo napetost na svetu in da se tako prepreči tekmovanje v atomskem oboroževanju, ki hoče postati po vsej sili monopol nekaterih velesil. Seveda ustvaritev objektivnih pogojev samih ne zadostuje za ohranitev miru na svetu. Atavistični elementi človeka v smislu težnje po poravnavanju sporov z orožjem v roki so žal večkrat prišli do izraza kot pa mirna, razumna poravnava. Tako ne moremo upati v trajen uspeh današnjih prizadevanj na področju atomskih problemov, dokler se ne bo spremenila miselnost človeka do človeka. Zaključujemo z besedami Alberta Einsteina, ki je leta 1950 izjavil: »Svetu grozi velika kriza in človeštvo se bo odločilo za dobro oziroma slabo. Sproščena moč atomov je vse izpremenila, samo ni izpremenila našega mišljenja in na osnovi tega drvimo proti katastrofi. Potrebujemo nov način mišljenja, če se hoče obdržati človeštvo pri življenju.« U. U.

Mi mladina atomske dobe

Pod gornjim naslovom bremo v poljskem časopisu »Sztandar Młodych« značilno anketo med 421 fanti in 80 dekletki od 17. do 25. leta. Čeprav take ankete nikakor niso in ne morejo biti absolutno merilo za presojanje miselnosti ljudi, je ta anketa dovolj zgovorna kljub nekaterim že stari standardnim odgovorom. Njeni udeleženci so pripadniki različnih poklicev, čeprav je med njimi največ srednješolcev (100) in študentov (84) ter le 26 delavcev in 25 kmetov. Videti je, da je bila večina odgovorov resnično iskrenih, kajti nekateri izmed njih so kad porazili kljub pretežnem številu pozitivnih, ki prevladujejo pri vsakem vprašanju.

1. Ali se izplača verjeti v kakršnekoli ideale? 312 bralcev je pritrnilo in 196 zaničalo. Nekaj najzanimivejših odgovorov: Človek brez ideala je počevka. — Izplača se, toda ideali često odpovedo in ostane razočaranje za vse življenje. — Življenjska izkušnja je grenka. Ideal se razodele kot prevara... — Nikakor ne. Največji idealisti so bili proglazeni za brezčasne. Skozi življenje se najbolj pretolče človek (ako ga smemo tako imenovati) z upogljivostjo hrbtnico in ki zna svoje ideale menjavati. — Idealov ni. Idealni so le človekov izum. Čimprej prenehamo verjeti v ideale, tem bolje, s tem si prihranimo marsikatero razočaranje. — Mislim, da se izplača. V mehaniki človeške zmogljivosti jih je treba tudi urediti, a ne za vsako ceno — vsekakor ne za ceno strahu in selza.

2. Ali se v 20. stoletju izplača biti heroj? 269 da, 240 ne. — Heroj je raztegljiv pojem. — Se ne izplača, kajti danes utegneš biti heroj, a jutri izdajalec ljudstva.

3. Ali si si že izbral življenjski smoter? 387 da, 119 ne, 24 še išče. — Kot človek živeti, stanovati in delati. V prenekatem odgovoru se ponavlja ista želja: Najti stanovanje. — Vso svojo osebnost posvetiti delu za ljudstvo. — Med zanikajočimi: Dandanes smo sužnji in ne ustvarjalci lastnih usod. — Nisem vedno sam svoje sreče kovač.

4. Kaj je tvoj največji sen? Osebné želje: ima 424, splošne 75 udeležencev. Izmed prvih si 105 želi dvig življenjske ravni, 67 potovanje, 41 poklic, 41 znanost, 39 stanovanje. — Sanjam o pravem, globokem humanizmu med ljudmi. — Da bi na Poljskem prišlo do blaginje, miru in sreče.

5. Tvoje največje doživetje? Ljubezen; poljski oktober; vojna; zapor; zrušitev stanilizma; madžarska tragedija; izključitev iz partije; Stalinova smrt; Oszwiecyzm; in podobno. — Kadar se dan razlikuje od drugega le po datumu, ni velikih doživljanj.

6. Ali imaš »svoje« heroja? 143 bralcev ne občuduje nikogar, izmed ostalih pa si sledi: Gomułka, Kosciuszko, Mickiewicz, Tito, Napoleon, Lenin, Nehru, Stalin i. dr.

7. Katera glasbena zvrst po tvojem mnenju najbolj ustreza duhu 20. stoletja? 381

odgovorov za jazz, izmed katerih 135 za rock and roll. Ostale glasbene zvrsti so dobile po nekaj glasov (narodne pesmi 10), nekateri udeleženci pa na to vprašanje sploh niso odgovorili. — Rad imam jazz, saj je tako zmehčan kot naš svet.

8. Ali se zanimáš za politiko? 449 da, 56 ne. Casopis opozarja na značilnost, da se pretežna večina zanima za politiko le kot opazovalci in ne kažejo posebne želje, da bi aktivno sodelovali.

9. Ali se pridružuješ Einsteinovemu pesimizmu? Vprašanje se nanaša na Einsteinovo izjavo, da človeštvo niha na robu propada. 260 mladih Poljakov se z Einsteinom strinja. Zanimljiv odgovorov je 240. Nekateri pripominjajo — čeprav pritrjujejo Einsteinovemu mnenju — da se bo človeštvo kljub vsemu vendarle rešilo pred atomsko katastrofo. Kot argument najčešče navajajo dejstvo, da imata atomsko orožje dve strani.

10. Ali te poslednji doberki v svetu navdajajo s optimizmom ali pesimizmom? 259 odgovorov izraža pesimizem, 62 jih niha med obema in le 156 je optimistov. Te v njihovem optimizmu utrjuje predvsem »poljski oktober«, pesimiste pa večinoma teži »madžarska tragedija«. Mnoge navdaja s strahom tudi oborožitev Nemčije ter položaj na Bliznjem vzhodu.

Ob branju ankete se nam nehoté vsiljuje misel kako neki bi taka anketa izgledala pri nas? — V.

TACY JESTESMY? str. 3 SZTANDAR MŁODYCH

Samo vprašanje: Kako dolgo še?

Res se lahko tolažimo, da Slovenci in tudi Jugoslovanci še nimamo tradicije in spretnosti, obrtniške spretnosti v filmski umetnosti in prav tako še ne zadostne prakse, bodisi v tehničnem ali kadrovskega vprašanju, toda to, kar delamo sedaj, nas prav gotovo ne bo pripeljalo do zaželenega uspeha; to bi lahko imenovali filmski krizni trenutki. Misliti namreč koprodukcije. Ali ima slovenski film res takšen finančni uspeh pri tem sodelovanju? Ali imajo koprodukcijski filmi vsaj umetniško vrednost, zaradi katere naj bi se tako poznali?

Pred kratkim sem si ogledal slovensko-nemški koprodukcijski film »Kruh in sol«, kar zveni veljavo vabljivo. »Dekleta in možje«. Ko sem odhajal iz dvorane, me je bilo sram. Zakaj? Samo zato, ker sem videl domačo zemljo in domače igralce, ki so »grali« v tem filmu. Mar ni žalostno, da vidimo naše najboljšie dramatske igralce v vlogah — ki so naravnost smešne? Ali jim je bilo to res potrebno in ali se ne stramujejo, če ne pred tuji, vsaj pred nami, pred domačo javnostjo, da so se sploh lotili sodelovanja in ustvarjanja tega filma takih in takih »umetniških« kvalitiet? Saj v celovečernem filmu spregovore le nekaj besed — izvzemši enega, ki ima »bolj zahtevno« vlogo. Mar smo res prav s temi igralci, ki nastopajo v filmu »Kruh in sol« samo kot statistični prav nič več, dosegli v Parizu ogromen uspeh in afirmacijo naše Drame v svetu? Po vsem tem sodeč, tudi po vlogah v filmu, ki so jim bile zaupane, bi dejal, da verjetno ne. To so bili drugi ljudje. Ne mislim ljudi po fiziološki strukturi, ampak ljudi po njihovi psihi, misljenju in ponosu. Predvsem — ponosu. Ali so bili honorarji za te »vloge« res tako visoki in njihovo socialno stanje tako nezno, da so morali to sprejeti? Mislim, da ne.

Skoraj neverjetno je, da smo na filmskem festivalu v Cannesu dosegli sami in brez »zveličavnih« koprodukcij uspeh s filmom »Dolina miru«. Čudno, kajne? Pa se povrnimo k »Sol in kruhu«. V njem nastopa S. Sever kot strošani solar s prav tako »sromajensko« vlogo. Nihče mu ne odreka njegovih umetniških kvalitiet, ki so ga nedvomno uvrstile v skupino najboljših jugoslovanskih igralcev, in katere je znova potrdil tudi v tej vlogi. Vendar...

Slovenska dramska igralca Mila Kačičeva je v filmu zmogla spregovoriti dve besedi: »Ich auch«. Upamo, da niso bili filmski ljudje, ki so zaupali to »zahtevno« vlogo rutinirani igralci, preveč v strahu, da se jim ne bi skazil kader. In kakor smo videli pri predstavi, je kader res uspel.

Ostali nastopajoči slovenski igralci so bili bolj ali manj nevidni; verjetno so jih nemški producenti tako uspešno maskirali. (Morda v strahu, da ne bi kvarili nemškega okolja v Piranu). Nisem proti enokoproduktivnim koprodukcijam. (Krvava pot). Sem proti hlapčevstvu, ki se vedno bolj opaža v našem stiku s tuji. (Bodimo konkretni: ob stikih z Nemci). Povrnimo se v zgodovino samo za kratkih petnajst let in videli bomo, kakšni so bili ti ljudje z nami in kakšni smo mi z njimi. Neverjetno hitro smo pozabili.

Lučo Znidaršič

Tomislav PERAZIČ: Stara pesem

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Slovenska gledališka umetnost v Trstu sega v leto 1860. Največje uspehe je v tistem času doseglo Dramatično društvo, čeprav je Avstrija dajala prednost italijanski umetnosti. V precej prostoru toki pri potujočevanju Slovencev. Vendar ni mošnja prepričati, da Trst ne bi ostal drugo največje slovensko mesto. Tako narodno središče je moralo nujno ustvariti tudi svoje kulturno središče. Ustvarilo ga je v začetku tega stoletja, leta 1902, ko so slovenske predstave postale redne in od leta 1904 dalje, ko so Slovenci z Narodnim domom dobili stalno gledališko dvorano. Tu so bile predstave tedanjega stalnega gledališča, ki je pogojilo dramo in

planili smo vsi v nje — oh vsi, mladina, starci, žene in hoče — vsi smo se našli doma — našli smo se v svojem, našli smo se v — Narodnem domu. Po vojni se je delo znova začelo in se nadaljevalo v smislu mirovne pogodbe. Toda že 13. julija 1920 so fašisti požgali Narodni dom, ki je bil 16 let hram slovenske kulture. Zatrli so tudi vsako ustvarjanje v slovenskem jeziku. Fašizem se je tedaj zaklel, da umetni vse kulturno življenje v Trstu in izbrše vsako sled slovenstva. Gledališče pa je živostarilo še do leta 1926. Nato so se umetniki raztepli po Sloveniji, čakajoč boljših časov.

Našega gledališča ni bilo več.

Pionir današnjega gledališča je bil Danilo Turk, saj je že med NOB bil organizator igralske skupine IX. konpasa. Ta skupina je prvič po dvajsetih letih ponela umetniško besedo širou Primorske. Težave so bile na začetku neizmerno.

Po dolgotrajni borbi se je sprva posrečilo najti nadomestilo za požgani Narodni dom — predstave so bile v večjih dvoranah. Vendar je tuja oblast kmalu podlegla sovinstičnemu vplivu in palogama začela odrekati slovenskim gledališčnikom pravico do večjih dvoran, pa tudi v manjših so naleteali na vedno nove in nove težave; ponavljali so se napadi in ob podpiranju so jim nasprotniki metali polena pod noge.

Po vseh brutalnih poskusih nasilne likvidacije je slovensko gledališče kljub vsemu uspevalo in se razvijalo. To dokazuje visoko število kvalitativnih predstav. Uspeh je sledil uspehu. In kakor smo videli uspeh večer, tako smo poglabili vero sami vase in prepričani smo o zmaji luči nad temo, je pisal Primorski dnevnik ob prepovedi predstave na Opčinah.

Protesti so se ponavljali, a vse zaman. Zapoštljanja in ovire se niso prav nič zmanjšale. Tudi ko prevzame oblast Italija, se ni stanje prav nič spremenilo. V smislu Spomenice in Posebnega statuta bi morali zgraditi Slovincem Narodni dom. Toda dela potekajo zelo počasi in dvorana ne bo zgrajena še tako kmalu, medtem ko prejšnje težave še vedno pritiskajo z vso silo.

Slovenske kulturne ustanove bi morale dobiti pomoč iz javnih sredstev, toda Slovensko narodno gledališče ne dobiva nobene take podpore iz državnih, pokrajinskih ali občinskih javnih sredstev. Izrednostim se »ko-ža želi, ko silijo slovensko govorico. Vsem dopuščajo da nastopajo v tržaškem gledališču »Verdi«, samo Slovincem ne. Kljub temu se zanimanje za gledališče vedno bolj širi in številni obiskovalci je po trenutni krizi pred petimi leti v zadnji sezoni celo prekorachilo doseg največji obisk ob ustanovitvi.

Pomislimo samo na izgubo, ko ne bi bilo vsakodnevnih vaj in uprizorjanja. Poem ne bi bilo tisoč predstav in tisoče obiskovalcev in vseh 88 del, ki so jih v tej dobi uprizorili. To nas je vsa ta leta vselej navdajalo z veseljem in ponosom, ko je naša borba za kulturne vrednote vendarle uspevala, ko so pred nami zaživeli liki tujih in domačih dramskih del. V teh letih si je našo gledališče kljub vsem oblastem in, šovinističnim oviram tako tesno vključilo v kulturno življenje tržaških Slovencev, da si je danes le-tea težko zamisliti brez gledališča.

To je resnično poglavje o trdoživosti nekega gledališča. To je gledališče, ki ima tako nespodobne prostore tam nekje na hrbtu pri Sv. Justu in še en sam prostor, kjer se nenehoma menjuje scena, prelivajo situacije, pretaka huda kri, toda iz čistih kozarcev. Gledališče, kjer lahko misliš, da ti bo v enem samem hipu lahko padla na glavo polmeščanska dekadenca neodkritih gledaliških smeri, a ti polje pade na glavo čisto nič meščanska kadencia naprednega, snujočega teatra (Primorski dnevnik 1956). Res strašno so slabi prostori tam pri Sv. Vidu, kjer kuhajo svoje gledališke igre in preklinjajo čez slab veter, pa vendar še vedno umetniki, že v trinaesto leto pod nemškimi vodstvom Andreja Budala.

Siroda, da je v domovini tak malo dobrih odmevov o tem ansamblu, ki si lahko šteje v zaslugu, da ji vodja odkrije kaj novega. Robert Petoras

Sanje, ki se uresničujejo

Mladenič močne volje, Elovček, ki uresničuje svoje sanje in ki vedno premaga nezaupanje okolice — to je mladi režiser BOSTJAN HLADNIK!

Mnogi niso verovali vanj ko je snemal svoj prvi film »Deklica v gorah«, za katerega je prejel prvo nagrado na festivalu v Salernu. Vsi so bili prepričani, da je to enkratni uspeh mladega amaterja, toda mladi ustvarjalec ni odnehal. Posnel je nov film »Ljubim kogar ljubim«, ki mu je prinesel novo nagrado. Mladi režiser je dokazal, da resnično zasluži zaupanje. Tretji film »Pravljica o ljubezni« je dobil številna priznanja doma in v tujini — prinesel mu je sedem nagrad. Boštjan pa je še dalje ostal skromen fant, razmršenih las; zadovoljen, da ima vedno nekaj novega, resnično lepega, povedati ljudem.

Ko je končal Akademijo za igralsko umetnost-oddelek za režijo, se je lahko popolnoma posvetil svojemu najljubšemu delu-filmu.

Tako je zaposlen pri Triglav filmu pred kratkim končal prvi slovenski kulturni barvni film »Življenje ni greh«. Boštjan ne govori rad o svojem delu — toda ko ga je končal se je razgovoril.

— To je film o freski »Sveta nedelja« iz Crngroba. Ker je fresko že močno načel zob časa tako, da bo kmalu popolnoma uničena, sva s prijateljem scenaristom Lojzeto Gostišo sklenila, da jo preneseva na filmski trak. Freska je nastala v 15. stoletju in prikazuje naše ljudi pri najrazličnejših opravilih in zabavah.

Boštjan se je zavedal, da je bila njegova najvažnejša naloga poiskati freski kot likovni umetnici adekvaten filmski izraz. Zavedal se je, da bo le tedaj, če bo to storil, ostalo slikarstvo slikarstvo in filmska umetnost filmska umetnost. Boštjan ve, da je to njegova dolžnost, kajti ustvarjalec mora spoštovati vsako resnično umetnost. Tega se mladi režiser drži tudi pri novem filmu, ki ga je pravkar pričel snemati, saj tudi ta film izdeluje po likovni predlogi, po Miheličevih grafkah. »Fantastična balada«, tako se film, ki ga pravkar snema, imenuje, bo za jugoslovansko kinematografijo resnično nekaj novega,

kajti Hladnik vsomem išče nekaj novega, kar pa je hkrati njegovo.

Vse kaže, da bodo letos na festivalu v Pulju videli dva kratka filma mladega režiserja Boštjana Hladnika, ki bo prihodnje leto odpotoval na prakso k Clousotu ali De Sici.

M. J.

Aleksander Popovski:

Bela sva bila

Bela sva bila Pred to nočjo za zaljubljenega pred to nočjo za lepoto Bela sva bila pregrnjena dva nespametna Če ne spiš poglej me kakor te gledam jaz razcveteno vejico z mnogimi malimi sinjimi cvetovi Poglej me in šepni kaj naj storim Naj jih pustim oveneti ali za najine ustnice šopek pomladni naberem. (prevedel Veno Tauer)

Pismo iz Nemčije

Navade nas včasih točno pokvarijo. Kadar nanesa beseda na že nekako znane stvari, ostanemo hladni, kot da ni nič posebnega. Tako je dandanašnji, kadar govorimo ali pišemo o zahodnoevropskih deželah in tudi o samih zahodni Nemčiji. Vase nam je že znano ali pa se sami prapričujemo, da bodi tako. Tak je videz pojavov. Če pa razmišljamo o njih, dobi podoba marsikaj tudi drugačne otenke.

Zgodi se, da smo pri nas večkrat prepričani, da so Nemci — in nemški študentje z njimi vred, nasploh nemogoči ljudje. Ko pa se potem seznanjamo z njimi, opazimo, da večina mladih ljudi vendarle ni popolnoma taka. To so normalni, navsezadnje čisto navadni ljudje. Dejstvo, ki ga na ta način ugotovimo, nas celo nekoliko razočara. In ko dežujemo vprašanja na človeka, too to misel obrazloži, se nenadoma znajde v precepu prav ljubezne brezizhodnosti.

»Ali so prijazni? Kako so te sprejeli? Se da pogovoriti z njimi? Kaj mislijo? Kakine namene imajo v življenju? Kako gledajo na oborožitev? Kaj mislijo o nas? Kako misliš ti o njih?«

Vdano bi se nasmešili in rekli: »Treba bi bilo najti bistveno, kar je v njih, izluščiti neki povpreček, če bi hotel dati odovor. A ta odgovor ne bi povedal vsega.« Če bi potem razmišljal dalje, bi prišel do ugotovitve, da so nam vendar podobni. Iste knjige bere, podobne filme gledajo, podobne drame in opere.

Nemčija je dežela bogate kulturne tradicije. Kultura zavzema tudi danes častno mesto. Čeravno je tehnika daleč na prvem mestu in je duh avtomatizacije in atomskega militarizma oficijalno prevladujoča sila: Res je tudi, da današnja Nemčija na premore velikih umetniških stvaritev, saj nam je znano, kakšne filme na primer rojeva njihova filmska industrija, znano, da so zaslužni starci umetniške besede, Thomas Mann, Brecht in njima enakovredni, odšli s sveta, ne da bi smeli direktne naslednike in tako zapustili precep, precep, ki je nastal iz razpoke v nemškem duhovnem življenju po veliki gospodarski krizi in po prevzetemu udu v nacionalsocialistične roke.

In vendar rastejo nove generacije. Današnji študent živi spet svoje normalno življenje, je spet zmožen iz sebe ocenjevati dogajanje v Nemčiji in v širnem svetu, se rešuje iz svoje individualne krize, ki ga je počno zaposlila in tudi že verjame, da se bo rešil. Na temeljih razdrtega gradi novo.

V tem je rešitev. V delu za neke svojrsvene cilje, za ohranitev pozitivne nemške tradicije in skladno oblikovanje novega v kulturi. Jasno je, da v zvezi s tem ne gre govoriti o slehernemu iz generacije, ki je danes na visokih solah, ampak le o tistem določenem delu ljudi, ki do kulture in umetnosti neki odnos sploh imajo. Posebnega pomena v okviru tega sestavka je seveda delo študentskih kulturnih skupin na univerzah. Dejstvo, da nemški študentje zelo veliko bere, ker imajo usodne možnosti nakupa knjig, da se živo zanimajo za gledališko in filmsko umetnost oz. arhitekturo, se nujno odraža v splošnem kulturnem nivoju na univerzi sami. In obratno seveda! Splošni duhovni razgledanosti posveca.

jo zelo veliko, izrazito pozornost. Eden izrazitih primerov, ki naj podpre to trditev, je tehniška univerza v Berlinu kjer sta prva dva semestra popolnoma humanističnega značaja. Tudi inženjri ne smejo biti omejeni, so mi obrazložili, ko sem se čudil temu ne čisto običajnemu učnemu sistemu. Rezultat je brez dvoma pogoltnjena vsestranost posameznika. Toda študijski načrt je posledica odločitve višjih forumov, rektorata omenjene univerze in senata za kulturo v Berlinu, nas pa zanima predvsem, kolikšno skrb posvečajo študenti

kov, vzdrževanje leposlovnih knjižnic za študente, izdajanje študentskega časopisa itd., itd.

To je lepo poglavje v celotnem sklopu.

Toda... vedno ni tako ganljivo. »Študentje se ne zanimajo dovolj veliki meri za vse to, mi je potohl eden izmed fantov, ki se ukvarja s temi rečmi.

Zmajeval sem z glavo, se smehljaj in si mislil: »No ja, kaj bi. Povsod so iste skrbje.

»Gledališko vstopnico«, je nadaljeval, vlahko dobijo s popustom že za pol marke, za kino

Študentje in kultura

sami svoji kulturni vzgoji, toliko kakšen je njihov odnos do kulture. Tu gre omenjati seveda vrsto oblik delovanja, pač obojot pevskih, plesnih, igralskih zborov in skupin, prireditelj in podobno, pri čemer lahko mirno primerjamo nekatere naše univerze z nekaterimi nemškimi. Imajo pa, na različnih univerzah seveda različne specifične oblike svojega kulturnega dela. Opravljajo ga kulturni referenti pri tamošnjih univerzitetnih odborih, imenovanih ASTA. Kar je v besedi Allgemeiner Studenten - Ausschuss kot forum študentske samouprave — vanj, mimogrede omenjeno, volijo običajno z vsake fakultete po tri zastopnike. Osnovno delo teh kulturnih referentov je referenčna občutno znižanih gledaliških in koncertnih vstopnic za študente, obisk razstav, razna predavanja s kulturnega področja, pripravljanje gostovanj nemških ali tujih študentskih kulturnih skupin vodenje filmskih krož-

plačajo dvakrat ali trikrat toliko. In vendar so v kinu redko, v gledališču zelo redko. Povrh tega pa so še vsi filmi sinhronizirani, nemški pa razen tega še zapovrstjo osladni.

Spet sem zmajeval z glavo in nisem imel kaj reči. »To je tako«, sem si mislil.

»In še dalje«, se mi je pritoževal: »Študentski časopisi sploh ne gredo v prodajo, kot bi si želeli.

»Morda niso dovolj zanimivi«, sem tolažil. Tolažiti pač znam. Stvari jemljem takšne, kot so.

Tako se je najin razgovor končal. Zal se konča marsikaj podobnih razgovorov na enak način. Množične kulturne akcije med študenti ne gredo v denar. Tu pa se spet srečamo, spet imamo skupne težave. In tem svojim težavam tudi v Nemčiji ne vidijo konca, četudi je uveljavljanje splošno-kulturne vzgoje na univerzah prišlo nekakaj korakov dalje kot pri nas.

V. Konjar

Janez KNEZ: Iz ateljeja

BERAŠKA OPERA na Delavskem odru

Prosvedno društvo Ivan Cankar je v nedeljo 9. junija ob 20 uri uprizorilo Berta Brechta »Beraško opero«. Društvo je bilo ustanovljeno na pobudo Delavskega odra jeseni 1956; sestavljajo ga izključno mladi amaterji iz vrst dijaške in študentske mladine. Ker trenutno Brechtova dela zanjejo po svetu velike uspehe; saj je samo v Berlinu doživela »Beraška opera« 400 predstav je tudi mlada amaterje privabila svojevrstna, mikavna in zelo zahtevna dramatika B. Brechta. Izbrali so njegovo zgodnje delo »Beraško opero«, čel so jo točno pred dvajsetimi leti prvi uprizorili v ljubljanski Drami. Veliko poguma je bilo v tej odločitvi vse-

čakor več kot realnih možnostih za odgovarjanje kvalitetno uprizoritve tega zahtevnega gledališkega dela, kajti Brechtova dela zahtevajo igralce velikega karakternega razpona, ki morajo biti hkrati še dobri pevci. Mladi igralci in režiser Mile Korun so sprejeli težko delo, ki so ga kljub velikim težavam uspešno dovršili. Presegli so naša pričakovanja kajti v dolgotrajnih pripravah so se doobraževali v posamezne vloge — vendar kljub temu niso zmogli podati vseh psihološko-karakternih fines. Zal Brechtovo delo ni moglo zaživeti v vsaj svoji večplastnosti in slikovitosti. Predstava ni potekala profesionalno ugledno vendar je pritegnila gledalce, ki so mlade igralce ob izredno uspešnih pri-

zorih večkrat prekinjali z burnimi aplavzi. Mladi režiser Mile Korun ima za to uspeho uprizoritve največ zaslug. Saj je poleg tega, da je zrežiral težko delo, prispeval še domiselne scene osnutke, ki so izredno poživili to mladostno interpretacijo tega izrednega gledališkega spektakla. Menimo, da se bo marsikdo izmed mladih igralcev uveljavil na naših odrih. Saj je bil posebno dragi prizor prvega dejanja zaigran tako dovršeno, da smo popolnoma pozabili, da so mladi igralci prvič na odru. Prosvedno društvo Ivan Cankar je doživelo lep sprejem pri zahtevni ljubljanski publikii, kajti dalj so nam nekaj novega, enkratnega — izredno doživljivega. -IK-

INTERVJU

o najvažnejšem vprašanju

ŠPORTNI PARK v Tivoliju

nov temelj študentskega športa

Ze nekaj let pričakujemo študentje ljubljanske univerze študentski objekt, ki bi dal možnost, da se šport na naši univerzi s pridobitvijo svojega lastnega igrišča množično in kvalitetno okrepi. To pričakovanje se bo končalo za leto, ko se bo začela graditev študentskega športnega parka v Tivoliju.

Janko Popovič, podpredsednik Olimpije

— Mlžnosti so letos veliko večje kot doslej. Načrt je odobren, določen je kraj, tu so denarna sredstva, kar je vse predpogoji za graditev objekta. Ta športni park bo v največji meri služil našim študentom na univerzi, jasno pa je, da bodo lahko tekmovali tudi ostali športniki, ker bo to

obnem športni park centra Ljubljane, ki ni imel svojega športnega objekta. Jasnno je, da se odpira s tem študentskem športu perspektiva za nadaljnji razvoj. Ta gradnja športnega parka, ki ga gradi Ljubljana za splošne potrebe in ki bo namenjen tudi študentom, je razveseljiva, ker bodo študentje imeli pogoje za razširitev, t. j. pridobivanje študentov v vrste športnikov in ustanovitve ostalih sekcij kot atletika, rokomet itd. Bilo bi potrebno, da čim več študentov-športnikov sodeluje pri graditvi teh objektov, ker so namenjeni nam. Kar se akcije tiče, so o tem študentje seznanjeni in lahko pričakujemo, da bodo pri tem delu sodelovali, kar se pač zavedajo pomena tega športnega objekta.

— Kako bo izgledalo bodoče igrišče? — Poudarek je na množičnih športnih panogah, poleg tega so upoštevane družabne igre: odbojka, badminton itd. Obstojeci načrt predvideva graditev od muzeja NOB proti Šiški. Na tem prostoru je predvideno, da bo betonska plošča, okoli katere bodo naravne tribune za 6-8 tisoč ljudi. Ta prostor bo uporabljen za vse športne prireditve, poleg tega pa je predvideno nekaj igrišč za košarko, odbojko in badminton. Na tem prvem delu objekta so predvidene slačilnice in sanitarni objekti, kakor tudi klubski prostori. Nadaljnja gradnja, za katero še ni izdelan načrt, bo šla od muzeja NOB proti mestu. To bi bila druga faza. Skratka, ta športni park bo za vse športne panoge, treba pa je poudariti, da bodo ti prostori imeli obliko parka, ne pa oblike masivne športne gradnje.

— Glede na množičnost — ali se bo morda vzgajal tudi trenerski kadro? — Prav gotovo bo izgradnja športnega parka dalja možnost množičnega športnega udejstvovanja in dela študentov na področju športa. S tem se bo nedvomno pokazala potreba po strokovnem kadru, ki bo vodil in pravilno vzgajal športni naraščaj, za katerega bo šport

Rokometna sekcija

Poleg številnih sekcij, ki jih imamo v našem akademskem športnem društvu, so tudi pogoji za ustanovitev rokometne sekcije, ki bi se bolj razširila športno dejavnost na naši univerzi.

Rokomet, posebej pa še mali rokomet, je športna panoga, ki se je v nekaj letih po vojni zelo razširila in si pridobila veliko pristašev. Mali rokomet, ki se igra na manjšem igrišču, je zelo dinamičen in borben ter je podoben košarki, si je v zadnjih letih utrl pot med najbolj množične športne panoge. Posebej pa je popularen med šolsko in študentsko mladino in ga igrajo že po vsej državi.

Tudi študentje na vseh naših visokih šolah se zelo zanimajo za to športno panogo. Nekateri imajo celo svoje rokometne klube (Beograd, Zagreb). Med ljubljanskimi študenti je tudi veliko pristašev rokometu, ki pa so žal raztreseni po rokometnih klubih v drugih športnih društvih: Odred, Svoboda itd. O tem, da je mali rokomet zelo popularen med našimi študenti, pa tudi kvaliteten, nam priča uspeh našega reprezentativnega ljubljanske univerze, ki je na nedavnem državnem študentskem prvenstvu v Beogradu osvojila prvo mesto.

Glede na to, da so aktivni igralci v drugih klubih, bi za začetek poskušali pritegniti v klub tiste rokometarje in rokometarice, ki prihajajo z dežele študirajo na našo univerzo. To so ponavadi tisti, ki se ne udeležujejo več v svojih klubih doma in udeležujejo pasivno, ali pa prenehajo s športnim udejstvovanjem. Razen tega je na šoli za telesno vzgojo veliko študentov, ki niso v drugih klubih in bi tudi tu dobili kakovostne igralce, pa tudi zelo dobre trenerje.

Torej, pogoji za ustanovitev rokometne sekcije so, in bi z minimalnimi finančnimi sredstvi to lahko uresničili. Tako bi naš akademsko športno društvo dobilo še eno sekcijo, ki ima lepe perspektive za bodočnost.

V zvezi s tem bi morali še danes razmisлити na medfakultetno prvenstvo v jeseni. To bi bilo koristno predvsem za bodočo rokometno sekcijo, ki bi si na tem medfakultetnem prvenstvu izbrala bodoče člane in izpolnila svoje vrede s mnogimi igralci, ki se sedaj ne udeležujejo v tej zanimivi športni panogi.

Andrej Kren

Odveč je naštevati vse probleme, ki so jih imele sekcije Olimpije in tudi vsi študentje športniki na naših visokih šolah s tem, da niso imeli svojega prostora. Nedvomno je, da bo graditev lastnega športnega parka vplivala na kvaliteto študentov športnikov, posebno pa na množičnost.

Denarna sredstva so zagotovljena, treba bo samo trdo prijeti za delo, da bomo čim prej imeli svoje prostore. Pozivu na delovno akcijo za graditev tega objekta, se bodo nedvomno odzvali vsi tisti, ki jim je na tem, da bo v najkrajšem času ta športni objekt zgrajen.

Veliko razumevanja za študente in za razvoj športa med študenti so pokazale oblasti; zagotovile so gmožna sredstva za graditev športnega parka. Omeniti je treba ogromen trud članov uprave Olimpije pri pripravah za gradnjo. Zaradi tega smo se obrnili na nekatere člane odbora za pojasnilo glede novega športnega parka.

Dr. prof. Stojan Pretnar — predsednik Olimpije

— Kakšne so splošne možnosti za graditev študentskega športnega igrišča?

— Možnosti so zelo ugodne, lahko rečem, da so najboljše od sedaj. Svarj je dokončno urejena za organizacijo regulacije Ljubljane, določena je lokacija igrišča in kar je najvažnejše, zagotovljena so gmožna sredstva za izgotovitev vseh del. Ob tej priliki bi želel izraziti zahvalo za razumevanje, na katerega smo našli pri odgovornih forumih in tudi osebno pri predsedniku OLO dr. Dermastju.

Seveda se moramo zavedati, da moramo tudi sami prispevati pri graditvi tega objekta in zato upam, da pozivji za študentske brigade ne bodo zaman.

— Kaj mislite o problemu finančnih sredstev?

— Vedno smo zastopali stališče, da je skrb za telesno kulturo del splošnih družbenih obveznosti. Ker je Olimpija študentsko športno društvo, smo se vedno trudili, da ustvarimo splošne možnosti za telesno kulturo na visokih šolah, ne glede na to, ali so naši člani ali ne. Tako gledamo tudi na akcijo za ureditev športnega parka v Tivoliju kot na realizacijo možnosti za telesno kulturo na najširši osnovi. Ravno zaradi tega je toliko bolj potrebno kar najbolj tesno sodelovanje med organi oblasti in fiskalnimi organizacijami. V tej medsebojni pomoči vidim tudi perspektive za nadaljnje sodelovanje.

— Ali bo to korak k uvedbi obvezne telesne vzgoje na univerzi?

— Uvedba telesne vzgoje na univerzi je kompleksno vprašanje, ki je odvisno od najrazličnejših pogojev. Med osnovnimi je tudi igrišče. Kolikor bo to vprašanje rešeno, bo nedvomno-napravljen pomemben korak za razvoj telesne kulture na naših visokih šolah, ne glede na to, ali damo pozneje tej stvari obliko obvezne telesne vzgoje ali ne.

Te dni smo bili priča največje športne manifestacije v Sloveniji po vojni. — I. slovenskega festivala telesne kulture

Počitnice brez počitka

FESTIVAL TELESNE KULTURE • GRADNJA ŠPORTNIH IGRIŠČ • TRENINGI V ANKARANU • VZPONI IZ TAMARJA • NEUMORNI STRELCI...

Pred nami je najlepši čas — počitnice. Vsakdo ima že gotovo do potankosti izdelan načrt, kako bo preživel to dolgo, a vedno prekratko dobo. Tudi športniki imajo svoje načrte, ti bodo v delu našli svoj odih.

OLYMPIJA SODELUJE V FESTIVALU TELESNE KULTURE

Vsi klubi Olimpije so sodelovali s svojimi zastopniki na športni paradi v Ljubljani ter poslali svoje patrole za »Pohod ob žici«. V okviru festivala je bil organiziran tudi košarkarski turnir, v katerem so sodelovala štiri moštva, eno iz Italije, eno iz Češke, »Ljubljana« ter ASK-Olympija.

DELOVNA BRIGADA

Študentje športniki bodo sestavili brigado, ki bo gradila športne objekte v Tivoliju. Po načrtih je predvidena gradnja igrišč za mali rokomet, odbojko, košarko in tenis. Vsak športni klub Olimpije bo dal za brigado določeno število ljudi, tako da bo brigada Olimpije štela okrog 50 ljudi. Po delu bodo vsi brigadirji odšli na skupni odih.

NA PRAKSO, NATO V PLANINE!

To je geslo štirih študentov planincev, ki odhajajo na prakso v Francijo. Z zasluženim denarjem se bodo nato povzpeli na Chamonix. Vsekakor dobra ideja.

ZA STRELCE JE VEDNO SEZONA NA VIŠKU

V začetku julija je bilo čaka okrajno prvenstvo. Komaj se bodo ohladile cevi, se bodo že zopet spoprijeli v republiškem merilu. Tu bodo izbirali najboljše za sodelovanje v državnem prvenstvu, kjer imajo prav gotovo tudi naši »kanoni« precej možnosti za svoj uspeh.

uspeh. V septembru se bo podala naša ekipa v Sarajevo, kjer bo branila naslov študentske prvaka Jugoslavije. Komaj se bodo vrnili iz Sarajeva, bodo razkožili svojo 10-letnico, toda ne za mizo, ampak s puško v roki, zopet nova tekmovalja. Kot kaže, bo pri strelcih najbolj vroče.

TRENING OB MORJU

Nogometaši in košarkarji so se odločili, da pojdejo v Ankarano. Tu se bodo pripravljali za bodoča srečanja. Kot vsako leto bodo priredili tudi letos propagandne tekme v Kopru. Košarkarje čaka že 11. avgusta srečanje v Karlovcu, kot pričetek jesenskega dela prvenstva. Zato bodo vsi borbe za morali dobro izkoristiti čas, da bodo uspešno nadaljevali poezje za točke.

KOČA V TAMARJU POD ŠTUDENSKIM UPRAVLJANJEM Planinska zveza Slovenije je dala v oskrbo študentom-planincem kočjo v Tamarju, katere otvoritev bo 30. junija. Alpinistično društvo univerze bo prirejalo od tu ture in vzpone pod vodstvom izkušenih planincev-študentov.

Za študente bo v koči 10% popust. Na svoj račun bodo prišli posebno smučarji, saj bo dovolj snega v okolici še najmanj mesec dni.

KAJ PA NAČRTI ZA BODOČNOST?

Nogometaši pričrti jeseni zopet borbe v ljubljanski podzvezi. Nadaljevali se bodo srečanja v borbi za naslov prvaka univerze. Košarkarji se bodo borili v državnem merilu. Tudi medfakultetna prvenstva bodo po ligaskem sistemu, v jesenskem in pomladanskem delu, tako se bo doba igranja podaljšala in tudi zanimanje bo vsako leto večje. Planinci bodo skušali pritegniti v svoje vrste še več ljubiteljev planin. Organizirali bodo plezalne tečaje za začetnike pa tudi izpopolnjevalne za ostale. Strelci bodo z novo izvedbo medfakultetnih tekmovalij pritegnili še večje število študentov k temu športu. Na vsaki fakulteti bo široko izbirno tekmovalje, prvih 10 pa bo prišlo v finalno srečanje.

Vsak po svoje bo preživel počitnice, vsi pa bodo skušali nabrati čim več moči, da bodo s svežim elanom šli v novo sezono ter čim boljše izpolnili zastavljene načrte.

Ivan Lajpajne

Strojniki prvaki

Pred nedavnim so zaključili tudi letošnjim medfakultetnim tekmovaljem v nogometu, katerega brez dvoma lahko prštejemo med najbolj uspele v letošnji sezoni.

Zadnji del tekmovalja — se pravi final, ni potekal tako kot so vsi pričakovali. Nekaj kandidatov za prva mesta je moralo tekmovalja zaradi upravičenih razlogov zapustiti. Prvodoslovno-matematična fakulteta je na primer odšla na strokovno ekskurzijo na Poljsko, pa tudi medicini so morali v zadnjem trenutku odpovedati sodelovanje. Tako so se v finalu znašle naslednje ekipe: gradbena, strojna in VPS. VPS je kmalu odpadla kot kandidat za prvaka, saj je izgubila z gradbeniki kar z 9 : 0, s stroj-

nikl pa z 7 : 1. Odločilno tekmo so torej igrali strojniki in gradbeniki. Zmagali so strojniki s tesnim rezultatom 3 : 2, popolnoma zaslužen. Tekma je bila zelo dinamična in zanimiva, prikazali so dokaj dober nogomet. Po končani tekmi je sekretar SD Olimpije tov. Petrovič predal pokal zmagovalcem.

Veliko zanimanje S potekom tekmovalja smo zelo zadovoljni že zato, ker je dokazal, da je med študenti veliko zanimanje za to športno igro. Bilo je mnogo boljše, kot vse doslej. Vse je potekalo v redu, disciplina je bila dobra, razen v nekaterih primerih. Zanimljivo je, da so se najslabše obnašali na tem tekmovalju igralci kvalitetnih klubov.

Vicentič

Prvenstvo v košarki končano

Kakor smo že poročali v prejšnji številki, je bilo pred nedavnim prvenstvo ljubljanske univerze v košarki. Na 24 združenj so romali ljubljanski prireditelji ASK Olimpije, ki že vsa leta skrbijo za tovrstno tekmovalje. Na žalost pa je bil odziv združenj vse prej kakor razveseljiv. Prijavilo se je vsega pet moštev in en klub — MAK. Zaradi tako skromne udeležbe je odločil prireditelj, da bo tekmovalje izvedeno po ligaskem sistemu, igral naj bi vsak z vsakim.

Ze na začetku se ustavimo nekoliko dvignile. Večkrat so tudi povprečne kvalitete tekam nekoliko dvignile. Večkrat so

Skromna udeležba — Gradbeniki zopet prvi — Najboljši strelac Debevc

nas igralci presenetili z lepimi in duhoviti potezami, čeprav le-ti večji del niso bili najbolj vigrani.

Ne morem si kaj, da se ne bi spotalni še ob disciplini na prvenstvu. Čas bi že bil, da bi tekmovalci vedeli za dolžnost, ki so si jo zadali, ko so se prijavili k tekmovalju. Tako ne bi prišlo do tega, da kar dvakrat ni bilo ljudi ob napovedanem času. Menim, da nekoliko več resnosti ne bi škodovalo študentom — tekmovalcem.

Odigrane bile vsa tekme v redu, da grane je v veliki meri za sluga ugodnikov. Z veseljem lahko ugotovimo, da nam je sodniška organizacija v letošnji sezoni vedno v veliko uvidenostjo priskočila a pomoč, čeprav pa de čestokrat na račun sodniških keska pikra.

Za ilustracijo se pomudimo še

nekoliko pri tehničnih izidih. Kakor lani, tako so tudi letos zasedli prvo mesto gradbeniki, ki so premagali vse svoje nasprotnike. Prepričljivo so dokazali, da so najboljše moštvo, za kar jim čestitamo. V njihovih vrstah sta se najbolj odlikovala Schweiger in Wales, oba znana košarkarja.

Na drugo mesto so se plastrali s 6 točkami ekonomski, ki so imeli v svojih vrstah precej dobrih in znanih igralcev.

MAK-u, na četrtem mestu, prav gotovo ni v ponos rezultat 0:20, ki so ga poklonili gradbenikom. Čeprav bi v dvoboju verjetno podlegli, bi bilo fšar, da se pojavijo na igrišču in da vztrajajo do konca.

Se slabše so se odrezali igralci PMF, ki so kar dve tekmi predali brez borbe. Mislimo, da je vsak komentari odveč.

Rezultati:

gradbena - ekonomska	72:61
gradbena - kemija	71:69
gradbena - PMF	20:9
gradbena - MAK	73:68
ekonomska - kemija	58:54
ekonomska - MAK	87:61
ekonomska - PMF	20:9
kemija - MAK	67:43
kemija - PMF	86:46
MAK - PMF	20:9

Akademija

študentov višje šole za telesno vzgojo

V okviru festivala telesne kulture so pripravili študentje višje šole za telesno vzgojo ob koncu šolskega leta svojo akademijo. V posameznih točkah so prikazali način svojega praktičnega dela na šoli in v nekaterih sestavah tudi znanje in sposobnost posameznikov. Akademija je prikazala le nekaj tega, kar imajo slušatelji za vsakodnevno delo v okviru študija. Deset točk programa je bilo izpolnjenih tako, da je vsak profesor iz svojega predmeta prispeval k sestavi le to, kar je za tek nastop najbolj primerno. Posamezne točke programa se niso izvajale tako, da bi se prikazala neka konkretna izvedba telesne vaje in tudi ne na način, kakršen je običajen na akademskih naših telesno - vzgojnih društev. Namen izvedbe je bil prikazati način dela slušateljev v šoli, prikazati sistematično metodično po-vedanje, kakor tudi sredstva, s katerimi se pride do končne izvedbe neke telesne vaje. Tako je bila izvajana točka »stalna telovadba« za moške v prireditvi prof. Longyke. Bila je najboljša točka akademije in z njo bodo slušatelji dostojno reprezentirali svojo šolo na II. gimnastradi v Zagrebu. Enako sta bila prikazana skok v višino in tek bez ovire v sestavi prof. Sturma. V obeh atletskih

točkah je bilo na koncu še tekmovalje, kjer so nastopajoči pokazali svoje znanje, zmogljivost in sposobnost.

Program akademije je prikazal, kakršen je namen šole, kakšni so njeni cilji in težnje. Ni namno šole vzgajati razred vrhunskih tekmovalcev, ampak nuditi slušateljem pravih in najodličnejših spoznanj in metodah za telesno vzgojo.

Boleča točka, ki najbolj zadeva študente te šole, je vprašanje njene »vrstne«. Polni praktičnega in teoretičnega znanja, ki so ga pridobili med triletnim študijem, se upravičeno sprašujejo, kdaj bo rešeno to pereče vprašanje. V višji stopnji šole bi bil gotovo tudi dotok novih slušateljev večji. Druga težava je v tem, ker šola nima lastnih prostorov. Učilnici imajo samo dve, brez potrebnih kabinetov, prostorov za rekreative in umivalnic. Samo ena telovadnica je absolutno premalo, zato se nekaj oddelkov poslužuje študijske oddelavnice v Tivoliju. Urnik je zaradi tega težko sestaviti in ga vslednosti je vse tri letnika.

S pohitrjenostjo predavatelji in slušatelji vse težave. Da pa je kljub vsem tem težavam njihovo delo uspešno, je dokaz njihovo zelo uspeša akademija.

Ljubo Novak

V steni

MED ŠTUDENTI PO SVETU

Medicinci v Rimu in Ljubljani

Studij na medicinski fakulteti v Rimu traja šest let kot pri nas po novih pravilih. Zadnji letnik je namenjen pretežno klinično-praktičnem delu in se torej bistveno ne razlikuje od našega. Ena osnovnih razlik med med. fak. v Rimu in v Ljubljani je v tem, da lahko italijanski študent vpisuje nekatere predmete le fakultativno in mu je tako dana možnost, da po želji izbere ustrezne predmete, za katere misli, da ima poseben interes. Sami govorniki o tako imenovanem »komplementarnem« vpisu. Ta zajema naslednje dopolnilne predmete: določena poglavja iz splošne histologije in embriologije, parazitologije, medicinsko semijotiko, fiziologijo, tropike in subtropske bolezni, infekcijske bolezni, medicinsko dela, psihologijo, kriminalno antropologijo, medicinsko hidrologijo, ortopedijo, urologijo, kirurško anatomijo s kurzum za operaterje, zgodovino medicine, endokrinologijo, revmatologijo in vedo o negi otroka. Vendar kljub temu, da je ortopedija dopolnilni predmet, kot je razvidno iz zgornje rubrike, se mora izjemoma vpisovati obvezno. Vaje v dopolnilnih disciplinah pa so seveda obvezne za študente, ki so prostovoljno vpisali dopolnilne discipline.

Nekaj o pogojih tamkajšnjega študija in omejitvah, ki so Ahilova peta slehernega študenta; in to tako našega kot tamkajšnjega. Za vpis v tretji letnik mora imeti študent opravljene predpisane izpite prvih dveh let, za vpis v peti letnik pa vse predpisane izpite štirih let. Anatomija in histologija (paraloška) mora biti uspešno opravljena pred izpiti iz disciplin šestega letnika. Fiziologija se mora delati pred splošno patologijo, ta pa pred specialno patologijo in kirurgijo. Imajo sistem obveznih kolokvijev in v primeru, da se kolokvij ni opravil uspešno, kandidat sicer lahko vpisuje letnik dalje, ne sme pa delati odgovarjajočega izpita. Prestopi iz drugih fakultet (biologija, veterina, agronomi-

ja' etc.) so možni in to v drugi in tretji letnik medicinske fakultete, če ima kandidat izpolnjene predpisane pogoje. Maturoletno spičevalo klasične ali realne (=scientific) gimnazije pa je brezpogojno potrebno v vseh primerih vpisa na med. fak.

Diplomski izpit sestoji iz diskusije o pismeni tezi in iz dveh manjših ustmenih razprav. Diplomanti lahko izberejo v zadnjem letu študija inštitut, na katerem žele obdelati svoje teze. Na istem inštitutu opravljajo poznejše pismene dizertacije. Za nas je morda zanimivo, da se italijanski diplomirani zdravniki ne podpisuje z »dr«, marveč da je pred njegovim imenom le eventualen naziv fakultetno - pedagoške funkcije kot n. pr. asistent, docent in profesor.

Slednjič omenjamo način medfakultetne povezave. Vse fakultete, nove in stare, so na istem teritoriju, tako da delajo

vtis univerzitetnega mesta. Internati in menze so v bližini, prav tako športne naprave (bazeni, igrišča) kjer se često odigravajo tudi mednarodne študentske tekme.

Ta intima povezanost fakultet daje možnost, da se vršijo n. pr. predavanja iz fizike, kemije in biologije za vse fakultete, ki vpisujejo te predmete (n. pr. medicinska) prav na fakultetah za fiziko, kemijo in biologijo. To ima verjetno prednost, čeprav mi iz svojih izkušenj o tem ne bi vedeli dosti povedati.

To je bilo nekaj opomb in to precej ozko strokovno-medicinskega značaja, ker pa menimo, da je bilo marsikaj zanimivega tudi za študenta nemedicinskega, smo te misli napisali.

Morda bo kakšna misel dobrodošla tudi pri ustvarjanju bodočega uspešnega študijskega načrta, saj je ideja o zbižanju univerz tako kot je omenjeno zgoraj, ni slaba in bi bila vredna premisleka.

Še enkrat UNEF

V zadnji številki smo obširneje pisali o razrepu v francoski nacionalni študentski uniji. Omenili smo tudi pismo predsedniku republike katerega pa zaradi nesprotovani manjšine niso odposlali. Danes objavljamo za ilustracijo nekaj odlomkov iz tega pisma. Iz katerega je jasno razvidno stališče večine francoskih študentov do alžirskega vprašanja.

...Naša skrb ni od včeraj; alžirski problem je povsod povzročil najbolj živahne politične diskusije in tako tudi med študenti. Situacija je resna, ker danes alžirski problem ne spada med običajne politične spore... Do sedaj so bili alžirski študenti naši tovariši, bili so v študentskem združenju Francije, z njimi smo imeli enake ideje, pravico in svobodo, videli smo v njih bodočo elito nove dežele.

Danes zasledujemo štrajk, ki traja že deset mesecev, študentje zapuščajo naše fakultete ker v sedanjih situaciji ne morejo redno zasledovati predavanja ter so se morali popolnoma posvetiti politični borbi.

Vank dan vidimo alžirske študente, ki jih zapirajo, nekatere celo izženejo v Alžir. Večkrat smo protestirali proti serijskim aretacijami alžirskih študentov. Želimo si da bi videli tak Alžir, kjer bodo skupno živeli v miru in medsebojnem sodelovanju fran-

coski in alžirski študentje. Zato smo hoteli in hočemo ohraniti ter znova najti prijateljstvo in sodelovanje med francoskimi in alžirskimi študenti. Vsi vemo, da alžirski študentje in z njimi tudi tuniški in marokanski resnično želijo znova vzpostaviti to prijateljstvo z nami, ki je danes ogroženo.

Gospod predsednik republike, vam je namenjen ta klic in prepričani smo, da ne boste ostali neobčutljivi...

Telegrami

NIZOZEMSKA. Studentje TVS v Belthu so pri iskanju sob prišli na originalno misel. V časopisnih oglaših med drugimi dodajajo »sem tik pred diplomom...« Ponudb je bilo veliko. Izkazalo se je, da so imeli lastniki sob hčerke, ki so bile godne za moštve.

VZHODNA NEMCIJA. Studentom vzhodne Nemčije je prepovedano potovati v zahodno Nemčijo. Istočasno s to prepovedjo so javili, da je bilo aretiranih več študentov različnih visokih šol, obdolženih, da so bili v službi tajne imperialistične službe.

ELEKTROSIGNAL

podjetje za izvoz in uvoz, projektiranje, montaže ter proizvodnjo elektroopreme in elektronaprav jakega in šibkega toka

V LJUBLJANI, PARMOVA 33

projektira, dobavlja, nabavlja, uvaža in montira raznovrstne električne naprave močnega in šibkega toka, ki služijo vsem potrebam izgradnje, industrije, elektrifikacije, prometa, zdravstva, gostinstva itd. ter izvršuje v lastnih delavnicah še potrebne stikalne in komandne plošče in razdelilce, za šibki tok pa izdeluje in montira enobarvne, dvobarvne in trobarvne klične naprave za hotele, bolnice, nadalje akustične centrale ter ostale signalne klične naprave.

Tovarna
volnenih
in vigogne
izdelkov
MARIBOR
Jezdavska 8

IZDELUJE:

volneno prejo, vigogne prejo, volnene tkanine, vigogne tkanine, vatalin, krojaško in odejno vato.

Uvozno
in trgovsko
podjetje

„KEMOSERVIS“

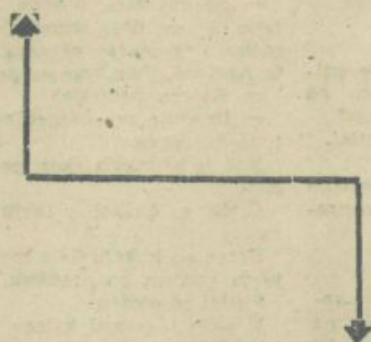

LJUBLJANA,
Trg revolucije 15

oskrbuje znanstvene laboratorije z laboratorijskimi potrebščinami. Študenti imajo pri nakupu 10% popusta.

Tovarna organskih barvil

Celje

nudi tekstilni industriji, industriji za izdelavo papirja ter usnjarski industriji

ZVEPLENA IN «AZO» BARVILA V VSEH KOLIČINAH. Pričeli smo tudi s dobavo barvil ZA ŠIROKO POTROŠNJO v dozah 1, 2 in 5 kg.

Kvaliteta naših barvil je enakovredna različnim inozemskim barvilom.

OPOZARJAMO NA NAŠE NOVO IMPREGNACIJSKO SREDSTVO

»PENTOLAT 3A«

za lesno industrijo in kot dodatek k strojilnim fuham v usnjarski industriji.

Zahtevajte prospekte v tovarni ali pa zahtevajte, da vas obiščejo naši predstavniki.

Lesno industrijsko podjetje

LJUBLJANA, Parmova 37

Proizvajajo na svojih obratih
VERD, RADOVLJE, BOROVNICA, BREG PRI BOROVNICI,
PRESEKJE, IG

vse vrste pohištva

lesno salanterijo, zaboje, parkete, parketne plošče, lamelni parket, furnir, lesno moko, bakelitno maso in bakelitne izdelke.
ZA VSE INFORMACIJE V POGLEDU NAKUPA SE OBRACAJTE NA KOMERCIJALNI ODDELEK LIP - LJUBLJANA
Parmova 37, telefon 30-192.

» P R O J E K T E
N I Z K E
Z G R A D B E «

Ljubljana

Parmova 33

Telefon: 32-039

*

Izvršuje projektne naloge za:

CESTE, MOSTOVE, VODOVODE, KANALIZACIJE,
HIDROCENTRALE, MELIORACIJE, REGULACIJE,
PRISTANIŠKE ZGRADBE, VISOKE ZGRADBE, VOD-
NOGOSPODARSKE OSNOVE

Š I K

*industrija
trikotaže*

S A R A J E V O

Telefoni: 4536, 4251 i 4252 — lokali 1 in 23

Telegrami: »ŠIK«, Sarajevo, poš. predal 167

PROIZVAJA:

Bombažno, svileni in vlneni trikotaži

LASTNE PRODAJALNE:

SARAJEVO, M. Tita ul. 56, telefon 3312

ZAGREB, Praška ul. 6, telefon 32205

SKOPLJE, M. Tita ul. 37, telefon 2253

KRAGUJEVAC, M. Tita ul. 54

SMRT, nikar ne koketiraj!

Ležal je na kauču. Prehladil se je in je umiral. Rad je imel kaud. Če je ležal na njem, je imel občutek samozavesti. Mehke samozavesti. Med kaudem in njim je bilo pregrinjalo. Na nočni omarici je ležal indeks. Tudi ta je bil njegov. Vendar mu ni vzbujal prejšnjega občutka. Imel je trde platinice in mehko sredino s rodpisi.

Umiral je.

Mrak je pritekel skozi polsivo okno.

Ni bil mrak, bil je asfalt. Kaud je zdrvel po cesti. Mimo so bežale hiše, fakulteta, Čudovito. Kaud je brnel po vseh predpisih. In zadal na njem je bilo nekaj sepega.

— Sijajno vozil, Mac. Tako rada se sijajno vozim.

Vespe so ostajale zadaj. In kupil ga je s štipendijo. Brez inozemstva. Dober kaud.

— Res, lepa punčka? Rad bi te poznal.

— Ali ni vseeno? Glavno je, da sva skupaj.

— Nad cesto so bile zvezde, doje kot neone. Zrak je žvižgal. Asfalt je pel.

— Res, glavno je, da sva skupaj.

Križišče, kolega prometnik, stop. Kaj vendar misliš, Mac. In brez šoferskega izpita. Na tovrstniku ne smeš imeti potnika zadaj. Če, kup prestopkov. Kolega dol, kolega gor. In tudi registriran ni, kaud. Ko bi razvažal mriko, bi mi ne rekel... Poivolico štipendije in pedeset para.

Kaud je spet zabrněl. Ob straneh so se odvijali prizori. Kot v celovečernem filmu. Potem se je ustavil. Pravzaprav je zadel ob prometni znak. Parkiranje prepovedano. Prijel jo je za roko.

Bila je obtežena v domačo haljo. Cigareta ji je slišila v usta. Smejala se je z levim kotičkom. Verjetno zaradi jamice. Migala je v glavo in dolgi črni lasje so ji poljubljali obraz.

— Kako ti je ime?

— Smrt.

Nasmehnj se je. Bila je privlačna. Vrgla je cigareto na pločnik in zrla za njo. Smrt? Ne, tega imena še ni slišal.

— Studiraš?

— Mhm. Medicino. Pa se bom prepisala. Ne prenesem seciranja.

— Kam?

— Na slavistiko.

Gledal je v cesto. Auto je zaplahutal mimo. S palcem na nogi je risal na asfalt. Začutil se je, ko je narisal ozke ženske boke.

— Nisem te še videl. Ješ v menzi?

— Mhm. Zelo rada jem tam.

Z gumba na pizami mu je viselo začudenje. Prometni znak je postal namizna svetilka. S palcem na nogi je risal na parket. Ko je narisal glavo in noge, je legel.

Sedela je ob njegovi glavi. Po stropu je lezel čas in predel. Radio je igral. Igral je s povesnimi melodijami čisto proti tleh. Ročni torbici je bilo všeč na golih koljenih. Parfum in robček sta sklenila prijateljstvo z zavijanim noskom. Na koketiraj.

— Želim si ljubezni, je rekel. Ogledovala si je nohte na levi roki. Potem ga je pogledala.

— Ljubezni? Zakaj ravno nje? Ljubezen je moja kolegica.

Pogledal jo je pravokotno v obraz.

— Sicer se je sprla z Nežnostjo. Zaradi sobe. Pa jo imam vseeno rada, Ljubezen.

— Zakaj?

— Ne razumem, norček. Podjetje, ki mi daje štipendijo, je njeno. Pravzaprav njenega očeta Apolona. Tam bom na prakti.

— Katero podjetje?

— Imenuje se »Zvijenje«. Če ti to kaj pove.

Noč je pritekla skozi polsivo okno.

Črčki so čirkali v taktu jazza.

Barve so koketirale z melodijo in vonjem po praznadi.

Postal je otočen.

V sobi je stopil kolega Spomin. Prišel je s seminarjem. Od rojstva do danes. Kolega Mac, tvoje življenje, Pij si, Pij se od rojstva, samo ne vedno isto. Nazadnje si se poskušal z utočnostjo. Pa je imela še oranžna boljše okus. In mriko. Ah, učenost in Mac.

Smrt se je presedala. Spomin je po prstih odšel. Stenska ura je jokala sredi stene.

Spet je prišel kolega Spomin. In ljubil si, Mac. Od fig in pomaranč, od avtomobila. Vmes so bile še kriminalke, obleka na tri gumbje in dekleta. Toliko si ljubil. Preveč, očitno preveč, da veš.

Smrt si je sezula copate. Prižgala je cigareto. Spomin je po prstih odšel. Ni zapril vrat. Ura je jokala.

Spet je orišel kolega Spomin. Odhajaš, dobi Mac. V večnost. Tam boš imel dovolj časa, da končaš svoje študije.

Kolega Spomin je končal s seminarjem.

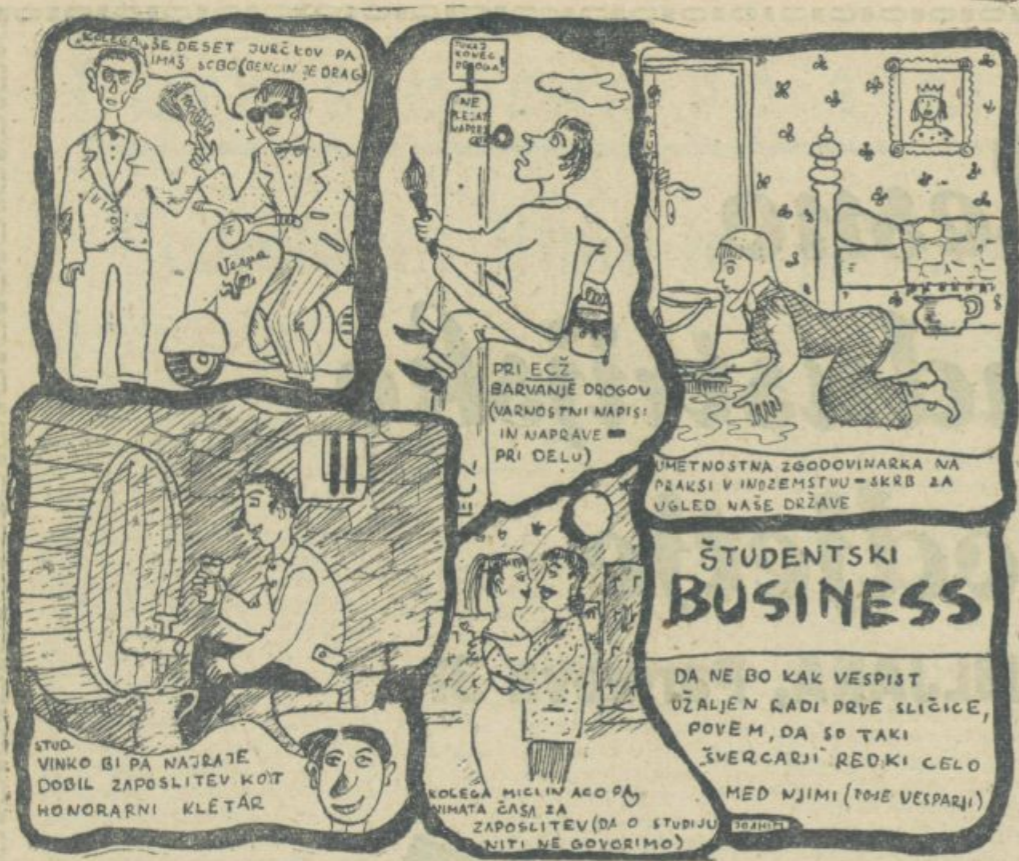
Noč je pritekla skozi polsivo okno.

Črčki so čirkali v taktu jazza.

Barve so koketirale z melodijo in vonjem po praznadi.

Postal je otočen.

V sobi je stopil kolega Spomin. Prišel je s seminarjem. Od rojstva do danes. Kolega Mac, tvoje življenje, Pij si, Pij se od

ZAGONETNI? UMOR

Bilo je mračno megleno jutro. Snažilica je odprla vrata. Hiše znanosti in v hipu omedlela. Takoj ji je priskočil na pomoč študent miličnik, ki pa je tudi omedlel. Najhna družba, ki je prišla malo za tem čudnim dogodkom, se je kolektivno onesvestila. Situacijo je rešil šele stara bajta z medicinske, ki je z zanimanjem ošinil kup onesvečenec in se s poklicno vneto lotil proučevanja strahotno iznakaženega trupla, ki je ležalo v veži. Ugotovil je, da je bil na delu šušmar ali pa bruc z medicinske. Poleg šestkrat zabodenega obglavljenega, breznolega trupla je ležal okrvavljeni indeks. Medicinac je poklicno razpoložen odšel v vratarjevo ložo, da bi telefoniral na milico. Toda čeprav je študiral medicino že osmo leto in se je nameraval posvetiti kirurgiji, je bil neprijetno presenečen ob pogledu na enajst ebešenec, ki so meni nič tebi nič viseli na obešalnikih kot mokre brisače. Ko je javil zločin je odšel pred stavbo. Zunaj je bila že zbrana velika množica, ki je besno komentirala zločin. Na pozdrav mu ni nihče odgovoril. Vsi so se pomešljivo spogledali. Ves zmeden je ošinil grozeče obzore, ki so se mu vedno bolj bližali. Malo je manjkalo, pa bi na lastni koži občutil sladkosti pravega tezaškega linčanja, ko ne bi pridruvala mričica. Tako je bil stara bajta rešen ljudske- ni organi so trupla smeli z kava srda. Vendar so ga kot obešalnikov in jih po velikosti sumljivega odpejali. Varnost- sortirali v glavni čitalnici.

KOLEGA, NAPIŠI ČLANEK...

Obljubi, da boš nekaj naredil, nihče ti pa ne pove kaj. In tako bedasto buljiš v strop in premissljuješ, kaj bi storil. Sicer pa, da smo si na jasnem, to je mogoče edino pri sedem velesili.

Kolega! Napiši nekaj, skratka nekaj. Z eno besedo članek!

Takoj nato še pristavi: »Pa dober članek! V novopečeni novinarski glavi se porajajo prividi. Debeli naslovi, slike... Veliko imel Tisoci ljudi hlatajo po časopisih, trgajo se zanje in po trije naenkrat berejo. Fantastično. Čudovito! Le kdo je to napisal!!! Klasa...! A ta? To ti je kampilje!

Se ves omočiten od prividov nežno gledaš urednika in kimaš, ne da bi vedel čemu Pijan od sreče se optekaš domov. Stvar je treba prespati. Uležeš se, zaspiš in sanjaš. Vozil se v črnen Mercedesu z oznako »Novinarje«. Kolegi te zavistno gledajo in se globoko priklanjajo. Ti pa dobrohotno prikimavaš in mekišiš kolegicam, ki zapuščajo zadnje sedeže na vespah in se v trumah gnetejo okoli tebe. Vzdihujejo in v roke ti stiskajo pisemca. Zbudil se ves prepoten in peš odmarširaš na predavanje. Nič čudnega se ti ne zdi, da vsi gledajo za tabo. Kot mrzel tvoj pa ohladi spoznanje, da je vsa pozornost posvečena velikemu napisu TEPEC, ki ti ga je mlajša sestra napisala s kredo na hrbet. Sileš se sukajč in se osramočen odvečeš domov. »Kaj pa naj sploh napišem? V trenutku si še slabše volje, prigrizuješ svinčnik in čečkaš po papirju abstraktne like. Nič pametnega ti ne pade v glavo. Rok za oddajo članka se pa približuje z blazno naglico.

»Aha, že vem! Napisal bom sijajno reportažo o... Hudiča vendar, o čem?« Misliš, misliš in nič ne izmisliš kot znameniti bebec iz narodnih pravljic. »Napisal bom raje kritiko, ne, raje kak naselen članek. Ne, najbolje bo, če... obesim novinarstvo na klin!«

S. D.

(Da, kolega, najbolje bo! Op. ur.)

Razrezano truplo pa so nabrali v vrečo in jo zaplombirali. Osamljenega študenta so izpustili, ker je praktično dokazal, da ni zmožen niti tako šušmarskega seciranja. Poizvedbe so trajale dalje, krog se je vedno bolj ožil. Strokovnjaki za psihopatologijo in sodno medicino so ugotovili, da je tako sadističnega umora zmožno le žensko bitje. Po indeksu, ki je ležal poleg trupla in po arhaičnem načinu seciranja so ugotovili, da sta žrtvi in morilec iz istega seminarja. Detektivki so natančno proučili vse okoliščine in iskali motiv umora. Čeprav so bili umorjenčevi žepi prazni, ni nihče niti pomislil na roparski uboj. Na pravo sled so prišli šele, ko so izvedeli, da gre ta seminar na ekscurzijo v inozemstvo. Namreč, od petdesetih (50) prijaviteljev je bilo izbranih zaradi pomanjkanja prostora in denarja samo trideset (30). Evo motiva umora. Umorjenec je bil prvi na listi izbrancev. Sum je takoj padel na Krajec Kerubino, ker se je le-ta že deset minut po umoru prijavil na izpraznjeno mesto. Po dolgem zasliševanju je dejanje priznal. Kar se pa tiče enajstih obešenec so dognali, da so iz istega seminarja. Iz zelene zavisti so v znak protesta naredili kolektivni samomor.

Vsaka podobnost s katerim koli seminarjem na Fil-Fak je samo slučajna.

I. S.

Dober začetek strelske sekcije ekonomistov

Minlo je nekaj mesecev od zrednifakultetnega prvenstva z mračno puško. To tekmovalstvo je vzbudilo veliko zanimanje v študentskih vrstah, kar je pokazala precejšnja udeležba. V tem tekmovalstvu je sodelovalo tudi okrog 40 študentov ekonomije, kar je dalo iniciativno za ustanovitev strelske sekcije na fakulteti. Sredi aprila je bila formirana sekcija, ki je izvolila svoj odbor, kateri je takoj pričel z delom. Z dobro voljo so začele težave hitro prebrodili. Na dvoriški fakultete se je našel primeren prostor za treniranje v slabem vremenu pa v učilnici. Treninji so potekali redno dvakrat tedensko. Puške in ostali material so dobili od ASD Olimpije, dve puški pa si bodo nabavili sami. Sekciji je uspelo pritegniti lepo število članov.

Če pogledamo uspehe, ki jih je dosegla sekcija v slabih treh mesecih, so za začetek več kot zadovoljivi. Na medfakultetnem tekmovalju z mračno puško je dosegla tretje mesto, prav tako

z vojaško puško. Tri članska ženska ekipa si je z malokali-brsko puško priborila prvo mesto. Med posamezniki je članica Pitamice Dragica osvojila tretje mesto v hudi konkurenci. Dosegla je 87 krogov od 100 možnih. Sekcija je tekmovala v sklopu tradicionalnega športnega srečanja s pravno fakulteto v postavi desetih članov ter zmagala za 79 krogov razlike.

To je dosegla sekcija do sedaj. In kakšno so našli za dočimost? Pritegniti čim več članov, izvesti prvenstvo fakultete, dvoboj z drugimi fakultetami, sodelovanje v medfakultetnih prvenstvih ter redno trenirati.

Strelci med seboj

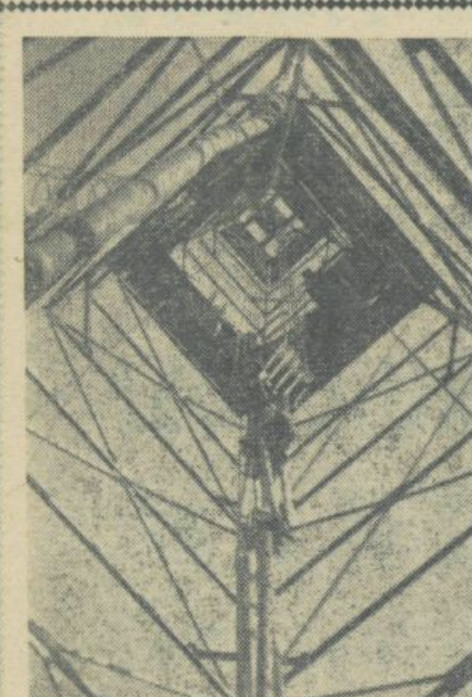
IL in 12. t. m. je bilo prvenstvo družin ASD Olimpije na strelišču ob Dolenski cesti. Namen tekmovalja je bil izbor najboljših, ki bodo zastopali ASD na okrajnem strelskem prvenstvu, ki bo julija v Ljubljani. Člani so tekmovali z vojaško puško in vojaško pištolo.

Na okrajno prvenstvo jih bo šlo za pištolo 7 in za puško 25.

Mladinci in članice so tekmovali z malokali-brsko puško. Mladincev se je pisarilo 6, članice 7. Na okrajnem prvenstvu bodo člani Olimpije tekmovali tudi s precizno pištolo in precizno malokali-brsko puško. Te bo določil SOL (Strelski odbor Ljubljana). Na okrajnem prvenstvu bo število nastopajočih tekmovalcev Olimpije relativno največje, v primeri z 90 klubov, ki bodo na tem tekmovalju sodelovali. To je vsekakor lep uspeh za strelce - študente. Upamo, da bodo tudi po rezultatih med prvimi.

TRIBUNA, list študentov Ljubljanske univerze.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva cesta 3a, telefon 2-192. - Urejuj: uredniški odbor. - Odgovorni urednik: Janko Popovič, absolvent prava. - Tekoči račun Komunalne banke 99-KB-1-2-567. - Letna naročnina 200 din. - Rokopisov ne vračamo. - Tisk: Casopisno-založniška podjetja Slovenskega poročevalca.

Bela Sever:

LJUDJE POD NAFTNIMI LJUDJE STOLPI

Le v bližini vrtin slišimo rahlo šumenje nafte in plina, ki se pretaka po ceveh v zbirno postajo. Nekje iz redkih gozdov ob Muri prihaja bobnenje nove kompresorske postaje. Okoliški prebivalci pravijo, da niti tega ne slišijo več. Storklje letajo mirno nad naftnimi stolpi in iščejo svoja gnezda na visokih dimnikih starih hiš. Iščejo idlične kotičke za nova gnezda in jih ne morejo najti. Divje gosi in race so menjale svoja bivašča, nafta jih je izgnala iz petišovskih močvirij.

Vas Petišovci, ki leži v senci naftnih stolpov, je le v notranjosti tisto, čemur pravimo tipično panosko. Nafta ji je dala novo podobo, jo obogatila s pestrejšimi oblikami. Samo na to so me opozorili: »Nafta nam je vzela najboljše zemljo, plačala pa so jo nam kot najslabšo! Drugače pa se nimajo zdat pritoževati, saj jim nafta, elektrika in priložnostni zaslužek pri nafti nudi lepo življenje.

V Petišovcih je prebivalstvo v glavnem madžarsko, le na robu vasi je slovenska ali določeneje rečeno, primorska kolonija. Primorci, ki so se po prvi svetovni vojni umaknili iz potujočih krajev, so se naselili na prazno zemljo okrog Lendave in ustanovili v okolici pet kolonij. »Težko smo živeči z Madžari med obema vojnama,« so mi rekli. »Delali smo zase in živeči zase, kakor da Madžarov sploh ne bi bilo. Sele v vojni smo spoznali svoje sosedo, v Muro z njimi, so kričali pred madžarskimi orožniki in le malo je manjkalo, da nas res niso zagnali v Muro.« Še danes pravzaprav ne vedo, kdo se jih je usmili, da so jih le preselili v Sárvár in jih potem vlačili od taborišča do taborišča; kolikor jih je ostalo, so se po vojni vrnili na izropane in pordirte domove in začeli živeti znova. Ustanovili so zadrugo in mislili, da bodo s skupnimi močmi laže delali in laže živeči. Spet so se srečali s svojimi stariji sosedo. Pri ter so nastali nekateri težki problemi: »Kako naj živim v zadrugi s človekom, ki me je hotel pred leti umičti.« In ni živel z njimi. Odšel je peš v svoj rojstni kraj, na primorski kras in čakal... Čakal je, da bo zemlja zopet njegova in da bo zopet delal na svojih njivi poleg sosedove, kakor pred vojno. Ko je slišal, da so zadrugo razpustili, se je vrnil. Kraški kamen je bil trd za njegove roke, navadil se je lažjega dela. In danes: »Ljubim ta rodovitna polja. Sto let bi živel na tej zemlji in si ne

bi želel spremembe.« Sele potem se mi je raznežilo: »Imel sem tri sinove in eno hči, zdaj sem pa ostal sam... Sam moram obdelovati ta rodovitna polja. Otroci so se mi raztepli po svetu in si poiskali boljšega kruha, lažjega življenja. Pridejo domov in odidejo. Nočejo delati na tvoj poljih. Zdad še gre, ko jih lahko sam obdelujem, komu naj jih pa prepustim potem, ko sam več ne bom mogel obdelovati? In zemlja je vendar tako rodovitna... Najprej nisva govorila o tem, kaj medtem se je vmesala v najin razgovor brhka Primorka s srečkami v roki in n. vsak način hotela napraviti kupčijo. »Vem, da dobiš, ne kupiš eno srečko.« Nisva bil pripravljen na kaj takega in nehotem sem moral odbiti njeno prošnjo. »Kako pa kaj zdaj živite s svojimi sosedo, mislim Madžari?« »O, zdaj še do-

vprašal, odkod so se naselili v to vas, so mi začeli naštevati kraje, tako kakor so jih slišali od svojih staršev: Buzet, Osp, Rakitovec, Boljunc, To mi je zadostovalo, da sem lahko zaključil, da imam pred sabo primorske ljudi, s Kraševca. Kar takole mimogrede me je še zanimalo, kje se mislijo zaposliti po končani šoli. Odgovorili niso bilo nič nenavadnega: Najprej nafta, nato rudnik onstran Mure, potem Lendava, Maribor in Ljubljana. Samo tega nisem slišal, da misli kateri od njih ostati doma, na polju, na tih rodovitnih njivah, ki jih Mura nikoli ne poplavi...

Hodil sem po blatnih poljskih stezah, gledal in razmišljal. Gledal sem pridne ljudi, ki delajo na rodovitnih njivah od noči do noči in dobro vedo, da jim bo to delo bogato poplačano. Opazoval sem ljudi in

nikjer več ne marajo. Jaz pa sem zaključil: »Težko je reči, da bi se vrnili. Tudi sezonsno menja svoje oblike.«

Naftine vrtnice se končajo v Murski šumi. Potem pride nič in potem državna meja. To velja menda samo za ljudi, živali ne poznajo te razdelitve.

Obširni pašniki proti Pincam in Dolini so še prazni. V maju bodo prignali kravdarji svoje črede in potem se začne sezona, ki traja do prvega snega. Potem pa bo spet tako kot nikjer na madžarski pusti: čardaši, kanasi in pisanih oblekah in pisane črede na enoličnih pašnikih...

Vas Pince je tipična podoba živinorejske puste. Po pravici pravijo prebivalcem »pin-covske pure«. Sicer pa v teh pomladanskih dneh ne dobimo prave podobe. Ceste, dvorišča in močvirja so še prazna. Samice še valijo, da jih bo poleti več, da bodo napolnila velika dvorišča, široke ceste in močvirja; ki so ko, nalašč ustvarjena zanje. Ni še življenja v teh panoskih vaseh, čeprav jih je sonce že dobro ogrelo.

Vračal sem se iz Pinc proti zahodu, proti Lendavi. Srečeval sem ljudi v mastnih delovnih oblekah, ki so se vračali iz svojih delovnih klet, vračali so se na svoje njive, da si popoldne pridelayo svoj vsakdanji kruh. Nafta jim je le približek. In na ista vprašanja, sem čutil vedno tudi iste odgovore: »Ne služimo ravno dosti, toda zares za nas je to dovolj, saj se preživljamo iz zemlje.«

Čimbolj se približujem Lendavi, tem stremše postajajo gorice. Na slemenskih in globokih dolinah so nasajene vinske kleti, med njimi pa hišice vinskih čuvarjev, ki se ločijo menda le po tem, da so okenkata nekoliko večja.

Povzpem sem se do bližnje kleti med zbrane delavce, ki so si po težkem delu našli počitka ob večernem ognju. Ne vem koliko jih je bilo, vem samo to, da so imeli ob ognju prav toliko vrčev in toliko različnih vin, kolikor je bilo njih skupaj. Šopoldne so delali na novih filovskih vrtinah, zdaj pa so se združili na svojem popoldanskem delovšču v vinogradih. »Koliko dobrega vina usmamo še v svojih kletih, v gostinah pa pijete samo Siska vino. Treba bi bilo že enkrat za vselej prepovedati umetno vino.«

Zmračilo se je, ko sem zapuščal veselo družino. Iztegnil sem roko in videl pred sabo vseh pet prstov. Nisem preokrajil svoje meje. Ob cesti so se v mraku svetile rdeče hišice naftnih delavcev. Na petišovskih stolpih so se prizgale prve luči, v bližini pa se je razkrivala nočna panorama Lendave. Naseleje »Nafta« je bilo razsvetljeno, čeprav so mnogi stanovalci še v Tlivočih, Strahovcih, Petišovcih, Dolini ali pa na kagjišča pri novi restavraciji.

Panorama Lendave

bro, samo pred vojno se nismo razumeli. Zdad naši delajo skupaj z Madžari pri nafti in so se že sprjaznili. Tudi pri fantih imamo širšo izbiro. Vseeno nam je, ali je Slovenec ali pa Madžar, samo da ima dobro srce.

Napotil sem se po ravnih kolnikih med Lendavo in Muro proti vasi Benica. Vas, kakor vse okoliške, je nekoliko bolj ravna na prvi pogled. Otroci, ki so sedeli na bregu Lendave in obmetavali s kamenjem gosaka v reki, so mi razodeli, kdo pravzaprav biva v tem zaseku. Ko sem jih po-

iskal med njimi mladih moči, pa jih nisem zasledil. Morda so zdaj ravno na delu v Filovcih, v Lendavi ali pa v rudniku onstran Mure. Otroci ostanejo doma, dokler morajo v šolo, dokler ne spoznajo kruha, življenja, boljšega življenja, kot jim ga lahko nudijo rodovitna polja ob Muri. Potem pa zapustijo starše. Ne vračajo se na svojo poljo, ne na rojstne domove svojih staršev, na Kras, o katerem jim starši niso mogli nikoli povedati kaj lepšega. Morda se bodo vrnili, ko bodo starejši, ko bodo spoznali, kaj je življenje, menijo starši. Ko je človek star in nesposoben za delo, ga